

Bruxelles, 9.1.2013
COM(2012) 795 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

PLANUL DE ACȚIUNE ANTREPRENORIAT 2020

Relansarea spiritului de întreprindere în Europa

CUPRINS

1.	Provocarea noastră – Mai mulți antreprenori pentru Europa.....	3
2.	Domeniul 1 de acțiune – Învățământul și formarea antreprenorială pentru sprijinirea creșterii și a creării de întreprinderi	6
2.1.	Noi baze: sporirea numărului și calității studiilor antreprenoriale.....	6
2.2.	...și noi frontiere: învățământ superior pentru domeniul antreprenorial	7
3.	Domeniul 2 de acțiune – Crearea unui mediu în care întreprinzătorii pot prospera și crește	9
3.1.	Îmbunătățirea accesului la finanțare.....	9
3.2.	Sprijinirea noilor întreprinderi în faze esențiale ale ciclului de viață și sprijinirea creșterii acestora.....	11
3.3.	Lansarea unor noi oportunități de afaceri în era digitală.....	14
3.4.	Facilitarea transferului întreprinderilor	17
3.5.	Transformarea eșecului în succes: a doua șansă pentru falimentari onești	19
3.6.	Sarcina de reglementare: norme mai clare și mai simple.....	20
4.	Domeniul 3 de acțiune – Modele de urmat și implicarea unor grupuri specifice	24
4.1.	Noi percepții: antreprenori ca modele.....	24
4.2.	Noi orizonturi: implicarea femeilor, persoanelor în vârstă, migranților, șomerilor, tinerilor	25
4.2.1.	Femei.....	25
4.2.2.	Persoane în vârstă.....	26
4.2.3.	Antreprenori migranți.....	27
4.2.4.	Șomeri, în special tineri.....	28
5.	Concluzii	30
Anexă:	Acțiunile cheie ale Comisiei	31
Anexă:	Planul de acțiune Antreprenoriat 2020 – relansarea spiritului de întreprindere în Europa	31

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

PLANUL DE ACȚIUNE ANTREPRENORIAL 2020

Relansarea spiritului de întreprindere în Europa

Din anul 2008, Europa este afectată de cea mai severă criză economică din ultimii 50 de ani: pentru prima oară în Europa, numărul șomerilor a depășit 25 de milioane de persoane, în timp ce în majoritatea statelor membre, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) nu au fost capabile până în prezent să atingă nivelurile de producție de dinaintea crizei.

Înainte de actuala criză economică și financiară, economia Europei s-a confruntat cu provocări structurale la adresa competitivității și creșterii și cu obstacole în calea spiritului antreprenorial. Multe dintre acestea continuă să existe, dar criza a fost de asemenea un catalizator pentru schimbări și restructurări profunde. De asemenea, economia mondială s-a transformat în ultimul deceniu. Creșterea rapidă a cererii și a producției pe piețele globale a pus sub presiune resursele și ofertele de energie, provocând o schimbare a structurilor costurilor pentru societățile europene, dintre care o mare parte sunt dependente de importurile de astfel de materii.

Strategia Europa 2020 a răspuns acestei provocări, punând bazele unei creșteri și unei competitivități viitoare care vor fi inteligente, durabile și bazate pe incluziune și care vor ține cont de principalele noastre probleme de societate. Eliminarea neajunsurilor din trecut și plasarea Europei pe o traiectorie a unei dezvoltări durabile consolidate în viitor reprezintă o responsabilitate comună a statelor membre și a instituțiilor UE. Admițând că economiile noastre sunt strâns legate între ele, UE își remodelează guvernarea economică pentru a asigura răspunsuri politice mai eficiente la provocările actuale și viitoare.

Pentru a relansa creșterea și ocuparea forței de muncă la nivel european, Europa are nevoie de mai mulți antreprenori. Ca urmare a revizuirii din aprilie 2011 a Small Business Act și a adoptării în octombrie 2012 a Comunicării privind politica industrială, a fost propus prezentul plan de acțiune care stabilește o nouă viziune și o serie de acțiuni care urmează să fie luate la nivelul UE și la nivelul statelor membre pentru a sprijini antreprenoriatul în Europa. Acesta se bazează pe trei strategii: dezvoltarea învățământului și formării în domeniul antreprenorial; crearea mediului de afaceri adecvat; modele și implicarea unor grupuri specifice.

1. PROVOCAREA NOASTRĂ – MAI MULȚI ANTREPRENORI PENTRU EUROPA

Antreprenoriatul este un vector esențial al creșterii economice și al creării de locuri de muncă¹: acesta creează noi întreprinderi și locuri de muncă, deschide noi piețe și stimulează noi aptitudini și capacități. În domeniul industrial, de exemplu, este prin urmare importantă dezvoltarea rapidă a celor șase sectoare noi aflate în creștere identificate în documentul

¹ În legătură cu potențialul antreprenoriului de a crea locuri de muncă, a se vedea comunicarea Comisiei „Către o redresare generatoare de locuri de muncă”, 18.4.2012, COM(2012) 173 final.

actualizat Politica industrială a Comisiei². Antreprenoriatul **stimulează competitivitatea și** spiritul inovator al economiilor și este esențial pentru îndeplinirea obiectivelor mai multor politici sectoriale europene³. Comercializarea unor noi idei sporește productivitatea și creează prosperitate. Fără crearea locurilor de muncă din noile întreprinderi, creșterea medie netă a ocupării forței de muncă ar fi negativă⁴. **Noile societăți**, în special IMM-urile, **reprezintă cea mai importantă sursă de noi locuri de muncă**: acestea creează peste 4 milioane de noi locuri de muncă în fiecare an în Europa⁵. Cu toate acestea, punerea în mișcare a mecanismelor de redresare a fost ezitantă: începând cu 2004, **numărul de persoane care preferă activitățile de independent în locul desfășurării unei activități în calitate de angajat a scăzut în 23 din cele 27 de state membre ale UE**⁶. În timp ce acum trei ani, 45% dintre europeni preferau activitățile de independent, în prezent **acest procentaj a scăzut la 37%**⁷. În schimb, acest procentaj este mult mai ridicat în SUA și în China: 51% și, respectiv, 56%. În plus, **întreprinderile nou create din UE cresc mai lent**⁸ decât cele din SUA sau din țările emergente, iar dintre acestea, **mai puține ajung să se numere printre cele mai mari firme din lume**⁹.

Nivelul antreprenoriatului și natura acestuia variază puternic între statele membre, iar motivele lipsei de entuziasm pentru o carieră de antreprenor sunt prin urmare diferite. Unele state membre cu niveluri mai înalte ale antreprenoriatului înregistrează mai puține succese decât altele în materie de sprijin acordat pentru creșterea întreprinderilor noi și mici. În general, **persoanele care intenționează să devină antreprenori se confruntă cu un mediu dificil**: învățământul nu oferă bazele necesare pentru o carieră de antreprenor, accesul la credite și la piață este dificil, transferul întreprinderilor este complicat, există temeri legate de sancțiuni în cazul eșecului, la care se adaugă sarcina procedurilor administrative. Analiza anuală a creșterii din 2013 a subliniat recent necesitatea îmbunătățirii mediului de afaceri pentru a spori competitivitatea economiilor UE. De asemenea, **măsurile de sprijin pentru IMM-uri continuă să fie neuniforme**, întrucât majoritatea statelor membre ale UE nu iau în considerare nici în prezent caracteristicile micilor întreprinderi, în special ale

² COM(2012) 582 final din octombrie 2012 a identificat: tehnologiile avansate de producție și producția nepoluantă; tehnologiile generice esențiale; produsele ecologice; politica durabilă în sectorul industrial și cel al construcțiilor și materiile prime durabile; vehiculele ecologice și, respectiv, rețelele inteligente.

³ De exemplu, COM „Creșterea albastră: oportunități pentru o creștere sustenabilă în domeniul marin și maritim - COM(2012) 494 final.

⁴ Kauffman Foundation „Business Dynamics Statistics Briefing: Jobs created from business start-ups in the United States” (Fundatia Kauffman „Informare asupra statisticilor privind dinamica întreprinderilor: locuri de muncă create de întreprinderi nou-înființate în Statele Unite) http://www.kauffman.org/uploadedFiles/BDS_Jobs_Created_011209b.pdf

⁵ Calculele Comisiei sunt bazate pe datele Eurostat (2009).

⁶ Țările în care preferința pentru activitățile independente a avut o tendință crescătoare între 2004 și 2012 au fost Republica Cehă (de la 30% la 34%), Letonia (de la 42% la 49%), Lituania (de la 52% la 58%) și Slovacia (de la 30% la 33%). http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/eurobarometer/index_en.htm

⁷ Flash EB nr. 354 al Comisiei UE, „Antreprenoriat”.

⁸ Albert Bravo-Biosca „*The dynamics of Europe's industrial structure and the growth of innovative firms*”, Conferința JRC de la Sevilla, octombrie 2011.

⁹ În mod surprinzător, printre firmele gigant din Europa se numără doar 12 societăți care au fost create în a doua jumătate a secolului XX, față de 51 în SUA și de 46 în țările emergente; dintre acestea, doar trei au fost create după 1975 în Europa, în comparație cu 26 în SUA și 21 în țările emergente. T. Philippon, N. Veron, *Bruegel Policy Brief* 2008/1.

microîntreprinderilor¹⁰, atunci când elaborează acte legislative sau nu facilitează acordarea unei a doua șanse întreprinzătorilor onești care dau faliment.¹¹

Peste mediul dificil se suprapune și **cultura de largă răspândire a lipsei recunoașterii și recompensării cuvenite a eforturilor antreprenoriale**, precum și a absenței publicității pentru antreprenorii de succes, ca modele demne de urmat care creează locuri de muncă și venituri. Pentru a transforma antreprenoriatul în motorul creșterii economiei noastre, **Europa are nevoie de o schimbare de cultură radicală, cu impact profund.**

Pe fondul actualei crize economice și a noului mecanism de guvernare economică, prezenta comunicare elaborează mai detaliat și accentuează acțiunile în acele domenii în care reexaminarea Small Business Act de către Comisie¹² a identificat o nevoie permanentă de îmbunătățire la nivel național și european.

Fiecare IMM este diferit: mărimea, domeniul de activitate și forma juridică diferite impun o atenție adaptată în mod corespunzător a decidenților politici¹³. Acest principiu este valabil și în cazul profesiunilor liberale și antreprenorilor individuali care contribuie de asemenea în mod semnificativ la economia UE¹⁴. **Principiul „gândirii în primul rând la nivel mic” trebuie să devină piatra de temelie a politicilor europene și naționale.**

Trebuie să depunem eforturi pentru a ne asigura că perspectiva de a deveni antreprenor este o opțiune atractivă pentru europeni. Această perspectivă include și antreprenorii din domeniul social, al căror potențial este deseori subestimat¹⁵. Aceștia generează locuri de muncă durabile și s-au dovedit a fi mai rezistenți la criză decât economia în ansamblu. Antreprenorii sociali sunt inovatori, generează incluziune socială și contribuie la atingerea obiectivelor strategiei UE2020.

Situația actuală poate fi schimbată numai prin **acțiuni îndrăznețe și coordonate întreprinse de toate administrațiile la nivel european, național și regional.**

Prezentul plan de acțiune este un proiect de acțiuni comune decisive destinate stimulării potențialului antreprenorial al Europei, înlăturării barierelor existente și revoluționării culturii antreprenoriale în Europa. Scopul acestuia este de a facilita crearea de noi întreprinderi și a unui mediu mult mai stimulant pentru prosperitatea și creșterea antreprenorilor.

Planul propune trei domenii de intervenție imediată:

¹⁰ Astfel cum este subliniat în Comunicarea Comisiei: „O inițiativă europeană de dezvoltare a microcreditelor” COM(2007)0708 final (adoptată la 20.12.2007).

¹¹ "Business Dynamics: Start-ups, Business Transfers and Bankruptcy"
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/business_dynamics_final_report_en.pdf

¹² COM (2011) 78 final (adoptată la 23.2.2011), Reexaminare a „Small Business Act” pentru Europa.

¹³ Idem

¹⁴ Directiva 2005/36/CE: „În măsura în care sunt reglementate, ...profesiile liberale...sunt, în sensul prezentei directive, orice profesii exercitate pe baza unor calificări profesionale corespunzătoare, cu titlu personal, pe propria răspundere și independent din punct de vedere profesional, oferind servicii intelectuale și conceptuale în interesul clientului și al publicului.”

¹⁵ COM(2011)682 final (adoptată la 25.10.2011) „Construirea unui ecosistem pentru promovarea întreprinderilor sociale în cadrul economiei și al inovării sociale”. O întreprindere socială este un operator din cadrul economiei sociale al cărui obiectiv principal este să aibă un impact social mai curând decât obținerea unui profit pentru proprietarii sau acționarii acestuia.

1. *Învățământul și formarea antreprenorială pentru sprijinirea creșterii și creării de întreprinderi*
2. *Întărirea condițiilor-cadru pentru antreprenori prin înlăturarea barierelor structurale existente și prin sprijinirea antreprenorilor în etapele cheie ale ciclului de viață al întreprinderilor*
3. *Dinamizarea culturii antreprenoriale în Europa: formarea noii generații de antreprenori.*

2. DOMENIUL 1 DE ACȚIUNE – ÎNVĂȚĂMÂNTUL ȘI FORMAREA ANTREPRENORIALĂ PENTRU SPRIJINIREA CREȘTERII ȘI A CREĂRII DE ÎNTREPRINDERI

2.1. Noi baze: sporirea numărului și calității studiilor antreprenoriale

Investițiile în învățământul antreprenorial au unul dintre cele mai mari niveluri de rentabilitate a investițiilor pe care le poate înregistra Europa. Studiile indică faptul că între 15% și 20% dintre elevii care participă la un program al unei miniîntreprinderi în timpul învățământului gimnazial vor înființa ulterior propria lor firmă, un procentaj care este de trei până la cinci ori mai ridicat față de ansamblul populației¹⁶. Indiferent dacă ulterior pun bazele unor societăți sau ale unor întreprinderi sociale, tinerii care beneficiază de studii antreprenoriale asimilează **cunoștințe de afaceri**, precum și **aptitudini și atitudini esențiale**, printre care se numără **creativitatea, spiritul de inițiativă, tenacitatea, spiritul de echipă, capacitatea de înțelegere a riscului și un simț al responsabilității**. Aceasta este starea de spirit antreprenorială care ajută antreprenorii să transforme idei în acțiuni și care mărește în mod radical capacitatea de inserție profesională.

Antreprenoriatul este o competență cheie din Cadrul European¹⁷, cât și o acțiune în comunicarea recentă a Comisiei privind Regândirea Educației¹⁸. Rolul antreprenoriatului ca instrument pentru creșterea șanselor de a obține un loc de muncă este de asemenea subliniat în Studiul privind Creșterea anuală 2013¹⁹. O serie de state membre au introdus cu succes strategii naționale pentru învățământul antreprenorial sau au impus obligativitatea învățământului antreprenorial ca parte a programei școlare, dar sunt necesare eforturi suplimentare. Învățământul ar trebui pus în practică prin **modele de învățare bazate pe experiențe practice** și prin experiența unor **antreprenori reali**. Sunt necesare obiective de învățare antreprenorială bine definite pentru profesori, în scopul de a introduce metodologii eficiente de învățare în spirit antreprenorial în școli.

Experiențele antreprenoriale practice pot fi acumulate și în afara sistemului educațional. Tinerii ar trebui să fie încurajați să își dezvolte competențele în acest domeniu prin învățământul informal și cel non-formal, cum este voluntariatul. Astfel de experiențe ar trebui validate și recunoscute, în conformitate cu recomandarea propusă a Comisiei în acest domeniu²⁰.

¹⁶ C. Jenner, „Business and Education: Powerful Social Innovation Partners”, Stanford Social Innovation Review (27 august 2012).

¹⁷ Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele cheie pentru învățarea continuă.

¹⁸ COM (2012) 669 http://ec.europa.eu/education/news/rethinking_en.htm

¹⁹ A se vedea p. 11, Analiza anuală a creșterii, COM(2012) 750 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_en.pdf

²⁰ COM(2012) 485

Parteneriatele cu întreprinderile pot garanta că programele de învățământ și de formare corespund realității din întreprinderi. Inițiativele precum forumul EFP²¹-Întreprinderi și alianțele de competențe sectoriale²² facilitează participarea întreprinderilor. Instituțiile de învățământ ar trebui încurajate să adopte demersuri într-un spirit mai antreprenorial, în ansamblu, pentru a dezvolta și pereniza o cultură a antreprenoriatului și a inovației în misiunile și în managementul lor, precum și în ceea ce privește programele de învățământ și obiectivele studiilor.

2.2. ...și noi frontiere: învățământ superior pentru domeniul antreprenorial

Rolul învățământului superior în domeniul antreprenorial se manifestă mult mai amplu, dincolo de simpla transmitere a cunoștințelor, și constă în participarea la ecosisteme, parteneriate și alianțe industriale. Întreprinderile de înaltă tehnologie și întreprinderile cu creștere puternică devin din ce în ce mai des ținta politicilor publice în materie de antreprenoriat, astfel încât instituțiile din învățământul superior constituie un element activ al politicilor în favoarea inovațiilor ale statelor membre și ale UE.

Institutul European de Tehnologie (IET), una dintre primele instituții care a promovat spiritul de întreprindere ca element cheie al inovațiilor la nivel european, contribuie la crearea de pasarele între învățământ și inovațiile pentru industrie. O serie de noi întreprinderi au fost deja create pe baza programului Comunitățile cunoașterii și inovației (CCI) al IET. Programele IET permit studenților să intre în contact cu excelența științifică, datorită învățământului în spirit antreprenorial, serviciilor de creare de întreprinderi și programelor de mobilitate. Parteneriatele pot pune la dispoziție o bază solidă pentru abordarea competențelor antreprenoriale din diferite sectoare prin implicarea directă în furnizarea, aplicarea și actualizarea competențelor.

Universitățile ar trebui să-și dezvolte spiritul antreprenorial²³. În acest context, Comisia Europeană a elaborat deja, în colaborare cu OCDE, un cadru pentru universitățile cu spirit antreprenorial. Cadrul este destinat sprijinirii universităților interesate pentru ca acestea să se poată autoevalua și să își îmbunătățească capacitățile cu ajutorul unor module de învățare personalizate. Accesul la acest cadru va fi lărgit treptat.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Dezvoltarea unei inițiative paneuropene de învățământ în spirit antreprenorial, care va reuni competențele existente la nivel european în domeniile analizei impactului, schimbului de cunoștințe, dezvoltării metodologiilor și a mentoratului reciproc între profesioniștii din statele membre.*
- *Întărirea cooperării cu statele membre pentru a evalua introducerea învățământului antreprenorial în fiecare țară, pe baza experienței practice, și pentru a sprijini administrațiile publice care doresc să se inspire din experiențele omologilor acestora.*

²¹ EFP – educație și formare profesională.

²² http://ec.europa.eu/education/news/20120425_en.htm

²³ Cf. Gibb A, Haskins G, Robertson I, *Leading the Entrepreneurial University*, Universitatea Oxford, 2009.

- *Stabilirea, împreună cu OCDE, a unui cadru orientativ pentru încurajarea dezvoltării școlilor și instituțiilor de formare profesională axate pe spiritul antreprenorial²⁴.*
- *Promovarea recunoașterii și validării studiilor antreprenoriale efectuate într-un mediu de învățământ informal sau non-formal²⁵.*
- *Difuzarea, la începutul lui 2013, a cadrului orientativ antreprenorial pentru învățământul superior; facilitarea schimburilor între universitățile interesate de aplicarea cadrului; încurajarea introducerii treptate a acestui cadru în instituțiile de învățământ superior din UE;*
- *Susținerea oficială a mecanismelor fructuoase de creare de întreprinderi concepute de universități [întreprinderi create în urma cercetării universitare (spin-offs) etc.] și a ecosistemelor în curs de apariție dintre universități și întreprinderi care se articulează în jurul marilor provocări ale societății.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să asigure integrarea, înainte de sfârșitul anului 2015, a competenței cheie „antreprenorat” în programele școlare din învățământul primar, secundar, profesional, superior și din învățământul pentru adulți*
- *Să ofere tinerilor posibilitatea de a beneficia de cel puțin o experiență practică din sfera întreprinderilor²⁶ înainte de terminarea studiilor din învățământul obligatoriu, ca de exemplu gestionarea unei miniîntreprinderi, responsabilitatea unui proiect antreprenorial pentru o firmă sau responsabilitatea unui proiect social.*
- *Să stimuleze formarea tinerilor și adulților în domeniul creării de întreprinderi, prin intermediul resurselor din Fondurile structurale și conform planurilor naționale pentru ocuparea forței de muncă, în special prin utilizarea Fondului Social European (FSE) ca instrument destinat creării unei a doua șanse pentru persoanele care nu sunt integrate în învățământ, în muncă sau în sistemele de formare. Să profite pe deplin de posibilitățile de formare disponibile în cadrul fondului de dezvoltare rurală - Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR).*
- *Să promoveze modulele de studii antreprenoriale pentru tinerii care participă la sistemele naționale de garanții pentru tineret²⁷.*

²⁴ A se vedea comunicarea *Regândirea Învățământului* COM(2012) 669, secțiunea 2.1.

²⁵ COM (2012) 485 final, 5.9.2012.

²⁶ A se vedea comunicarea *Regândirea Învățământului* COM(2012) 669, secțiunea 2.1.

²⁷ Propunere de Recomandare a Consiliului privind înființarea unei garanții pentru tineret COM(2012)729.

3. DOMENIUL 2 DE ACȚIUNE – CREAREA UNUI MEDIU ÎN CARE ÎNTRERINZĂTORII POT PROSPERA ȘI CREȘTE

Noile întreprinderi necesită o atenție specifică. Există șase domenii cheie în care sunt necesare acțiuni pentru înlăturarea actualelor obstacole care frânează crearea și creșterea acestora:

- Accesul la finanțare
- Sprijinirea antreprenorilor în fazele esențiale ale ciclului de viață al întreprinderilor și ale creșterii acestora
- Lansarea unor noi oportunități de afaceri în era digitală
- Transferul întreprinderilor
- Procedurile legate de faliment și a doua șansă pentru antreprenorii onești
- Reducerea poverii reglementărilor.

3.1. Îmbunătățirea accesului la finanțare

Fără o finanțare adecvată și fără lichidități, nicio întreprindere nu poate funcționa, investi și crește – accesul la finanțare este, pe bună dreptate, una dintre pârgurile creșterii pentru IMM-uri²⁸. Conform concluziilor unei consultări publice lansate de Comisie în iulie 2012, accesul la finanțare constituie una dintre cele mai semnificative constrângeri care influențează creșterea și spiritul de întreprindere în Europa. IMM-urile au depins de-a lungul timpului de împrumuturile bancare, iar actualele constrângeri de pe piața creditelor bancare, provocate de criză, au prin urmare un efect disproporționat asupra IMM-urilor. În plus, **în special antreprenorii obțin cu dificultate finanțări în fazele inițiale ale activității lor**. În decembrie 2011, Comisia Europeană a prezentat un plan de acțiune pentru facilitarea accesului la finanțare pentru IMM-uri²⁹, precum și propuneri privind capitalul de risc și fondurile pentru antreprenoriatul social³⁰. De asemenea, o atenție deosebită a fost acordată IMM-urilor în Directiva privind instrumentele financiare³¹ și în negocierile finale referitoare la Directiva privind cerințele de capital³². Cu toate acestea, trebuie depuse eforturi suplimentare, atât la nivel european, cât și la nivel național, pentru a depăși insuficiențele pieței, inclusiv prin evaluarea unor soluții alternative de acordare a creditelor pentru IMM-uri, pentru suplimentarea finanțării private – limitate – și pentru a facilita accesul la informațiile privind finanțarea.

²⁸ COM(2011)206 final, „Actul privind piața unică. Douăsprezece pârguri pentru stimularea creșterii și încrederii. Împreună pentru o nouă creștere”.

²⁹ COM(2011)870 Final, Un plan de acțiune pentru îmbunătățirea accesului la finanțare al IMM-urilor.

³⁰ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind fondurile europene cu capital de risc, COM(2011)860 final; Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind fondurile europene cu capital de risc, COM(2011)862 final.

³¹ Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului.

³² Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitatea instituțiilor de credit și a societăților de investiții și de modificare a Directivei 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a întreprinderilor de asigurare și a întreprinderilor de investiții care aparțin unui conglomerat financiar.

De asemenea, este important ca proiectele de noi întreprinderi (*start-ups*) să aibă o mai bună calitate și să genereze profituri mai mari. Sprijinul financiar pentru testarea, demonstrarea și pilotajul noilor tehnologii, consolidarea capitalului de risc, investițiile providențiale, incubatoarele de afaceri și împrumuturile pentru IMM-uri cu potențial ridicat sunt câteva dintre domeniile în care sunt posibile acțiuni. Întreprinzătorii au nevoie de fonduri pentru a comercializa cercetarea și dezvoltarea, precum și pentru a testa modele de afaceri inovatoare. Comisia propune sprijinirea acestor domenii prin intermediul viitorului Program pentru competitivitatea întreprinderilor și IMM-urilor (COSME)³³ și al programului Orizont 2020, un sprijin suplimentar fiind acordat prin Fondurile structurale europene³⁴.

Actorii din economia socială și întreprinderile sociale sunt vectori esențiali ai creării de locuri de muncă și ai inovării sociale bazate pe incluziune. În plus față de probleme similare cu cele ale majorității IMM-urilor, acești actori se pot confrunta cu alte dificultăți, cum sunt problemele legate de accesul la finanțare, aceasta fiind o chestiune abordată de Comisie în viitorul Program pentru schimbări sociale și inovare socială (PSCI), precum și în regulamentele privind fondurile structurale³⁵.

O latură importantă a unui ecosistem antreprenorial de succes constă într-un ansamblu de investitori în fazele inițiale (capitaluri de risc și investitori providențiali) care furnizează investiții sub forma capitalului de înființare și investiții de capital pentru primele faze ale întreprinderii. Acești investitori folosesc o rețea extinsă de omologi și sunt o sursă de cunoștințe și de sprijin valoroasă privind piața și atragerea „banilor inteligenți” în capitalul de risc. Aceste investiții pot fi atrase de asemenea prin stimulente fiscale.

În 2008, Comisia a creat **Entreprise Europe Network**, un parteneriat cu peste 600 de organizații gazdă ale căror sarcini sunt, printre altele, furnizarea de informații necesare întreprinderilor și potențialilor antreprenori cu privire la accesul la fondurile UE și la finanțarea oferită de UE. Actualmente, **una dintre cele mai dese solicitări ale întreprinderilor este în continuare legată de informații mai detaliate privind sprijinul acordat de UE**. Comisia depune eforturi, împreună cu părțile interesate, pentru a consolida rețeaua, în vederea sporirii atractivității și eficacității acesteia.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Finanțarea programelor destinate dezvoltării unei piețe a microfinanțării în Europa, prin intermediul inițiativelor precum instrumentul de microfinanțare Progress și Acțiunea comună de sprijinire a instituțiilor de microfinanțare din Europa (JASMINE), și punerea la dispoziția statelor membre și a regiunilor a resurselor de microfinanțare prin intermediul Fondului social european sau a Fondul european de dezvoltare regională.*
- *Facilitarea accesului direct al IMM-urilor la piața de capital prin dezvoltarea la nivelul UE a unui sistem de puncte specializate în comercializarea acțiunilor și*

³³ Propunere de regulament de instituire a unui program pentru competitivitatea întreprinderilor și întreprinderile mici și mijlocii (2014-2020), COM(2011) 834 final.

³⁴ În conformitate cu propunerea Comisiei pentru viitoarele Fonduri structurale, trebuie să existe strategii globale de sprijinire a întreprinderilor nou-înființate bazate pe incluziune pentru a obține investiții prin intermediul FSE sau al FEDR destinate antreprenoriatului. [COM/2012/0496 final - 2011/0276 (COD)]

³⁵ A se vedea propunerea legislativă: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0609:EN:NOT>

obligățiunilor emise de IMM-uri („piețele de creștere ale IMM-urilor”), în contextul revizuirii Directivei privind piețele instrumentelor financiare (MiFID).

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să evalueze necesitatea modificării actualelor legislații financiare naționale în scopul de a facilita forme de finanțare noi, alternative pentru întreprinderile nou-înființate și pentru IMM-uri în general, în special în ceea ce privește platformele de finanțare colectivă solidară, precum și să ia în considerare necesitatea simplificării legislației fiscale pentru a stimula dezvoltarea mai accentuată a piețelor financiare alternative, cum sunt, de exemplu, investițiile efectuate de investitorii providențiali.*
- *Să utilizeze resursele puse la dispoziție de fondurile structurale pentru a crea programe de sprijinire a microfinanțării în conformitate cu prioritățile de investiții respective ale Fondului social european (FSE) și a Fondului european de dezvoltare regională (FEDR).*
- *Să utilizeze întregul potențialul oferit de FEADR pentru a asigura accesul la finanțarea antreprenoriatului, în special în fazele inițiale ale întreprinderilor din agricultură (de exemplu, în cazul începerii activității de către tinerii fermieri) și din zonele rurale în general, făcând apel, de asemenea, la instrumente financiare.*

3.2. Sprijinirea noilor întreprinderi în faze esențiale ale ciclului de viață și sprijinirea creșterii acestora

În jur de 50% dintre noile întreprinderi dau faliment în primii lor cinci ani de activitate. Dacă ne dorim ca întreprinzătorii europeni să genereze creșterea pe care o așteptăm de la ei, trebuie să îi sprijinim cu resurse suplimentare pentru a-i ajuta să traverseze această perioadă. **Deseori, întreprinderile simt lipsa unui ecosistem adecvat în care să prospere.**

Vitalitatea absolut necesară poate fi generată prin sprijinirea serviciilor care își cunosc piețele și care, prin urmare, sporesc în mod semnificativ rata succesului noilor întreprinderi. Sprijinul eficient constă în programe globale care integrează elemente esențiale cum sunt formarea în domeniul managementului, instruirea în cercetare și dezvoltare, precum și crearea de rețele cu omologii, cu furnizorii potențiali și cu clienții. Antreprenorii au o nevoie tot mai stringentă de consiliere și asistență pentru a face față constrângerilor legate de resurse și insecurității ofertei, prin intermediul investițiilor strategice și al dezvoltării produselor. Numeroase întreprinderi mici trebuie să facă față unor constrângeri din ce în ce mai mari din partea societăților cărora le livrează produsele lor, legate de respectarea unor noi standarde și de cerințe de proiectare guvernate de principiile eficienței și caracterului reciclabil al resurselor.

Reducerea costurilor legate de respectarea normelor fiscale ar îmbunătăți mediul afacerilor, în special în cazul micilor societăți. Din cauza resurselor și experienței lor limitate, întreprinderile mici și nou-înființate sunt afectate mai mult decât marile firme de costurile ridicate legate de respectarea normelor impuse de o legislație fiscală complexă și de procedurile greoaie de raportare a impozitelor. Statele membre ar trebui să ia în considerare posibilitatea simplificării procedurilor de înregistrare a TVA-ului, precum și a creării unei înregistrări online unice pentru a facilita comerțul electronic transfrontalier al micilor întreprinderi.

Multe idei noi ale întreprinderilor de succes își au originea în cercetare și dezvoltare, dar se pot depune eforturi suplimentare pentru ca întreprinderile să folosească rezultatele cercetărilor. Prin urmare, ar trebui puse la dispoziția întreprinderilor mai multe informații tehnice specifice ale proiectelor finanțate de programele-cadru de cercetare și dezvoltare tehnologică.

Noile întreprinderi sunt deseori victimele **practicilor înșelătoare de marketing**. Acestea iau forme diferite, de la furnizarea de informații false sau înșelătoare privind un anumit serviciu, la trimiterea de oferte disimulate ca facturi sau de formulare înșelătoare solicitând actualizarea datelor în anuarele profesionale. Comisia a publicat o strategie³⁶ care cuprinde o listă detaliată de viitoare acțiuni menite să contribuie mai mult la protecția întreprinderilor și intenționează să prezinte o inițiativă legislativă pe parcursul anului 2013.

Înlăturarea obstacolelor din calea pieței comune și crearea, în consecință, a unor condiții de concurență echitabile vor ajuta micile întreprinderi să dezvolte activități transfrontaliere. Aceste acțiuni includ remedierea problemei dublei impozitări și eliminarea neconcordanțelor dintre sistemele fiscale, precum și a altor măsuri fiscale care reprezintă obstacole pe piața comună și în calea investițiilor străine în UE.

În plus, în majoritatea statelor membre ale UE, cadrele juridice pentru securitatea socială a persoanelor independente sunt foarte diferite față de cadrele corespunzătoare persoanelor angajate, situație care creează bariere suplimentare pentru antreprenori. Sprijinirea noilor întreprinderi este deosebit de importantă pentru tranzițiile de la statutul de șomer la cel de independent. Măsurile de facilitare a lansării unei afaceri proprii pentru persoanele care depind de prestațiile sociale (de exemplu, de alocația de șomaj) și de crearea a premiselor pentru independența economică a acestora (punți către bunăstare) pot fi de un real ajutor. Prin urmare, statele membre ar putea studia posibilitatea acordării pentru persoanele independente a unor prestații de securitate socială (de exemplu, asigurare de sănătate, pensie, prestație de invaliditate, alocație de șomaj în cazul încetării activității/falimentului întreprinderii etc.) comparabile cu prestațiile acordate angajaților, fără a reduce prestațiile acestora din urmă.

Pentru a prospera, antreprenorii și **IMM-urile au nevoie de competențe specifice, personalizate**, care îi pot ajuta să își dezvolte avantaje competitive și să profite de lanțurile valorice globale și de gestiunea comună a resurselor umane. **Grupurile de întreprinderi, rețelele de întreprinderi și alte tipuri de asociere ale întreprinderilor pot oferi astfel de medii de sprijin** întrucât acestea reunesc actorii relevanți din întreprinderi, învățământ, cercetare și din sectorul public³⁷. Anumite societăți din rândul IMM-urilor, cum sunt întreprinderile sociale, au deseori modele de afaceri care necesită programe de asistență specifice. Prin gruparea IMM-urilor, se poate ajunge la o creștere a competitivității³⁸. Prin urmare, statele membre ar putea evalua posibilitatea îmbunătățirii regimurilor fiscale proprii pentru a permite formarea a mai multor astfel de grupuri de IMM-uri.

³⁶ COM(2012)702 „Protejarea întreprinderilor împotriva practicilor de comercializare înșelătoare și asigurarea unei respectări efective a normelor; Revizuirea Directivei 2006/114/CE privind publicitatea înșelătoare și comparativă”

³⁷ Noțiunea de grupuri de întreprinderi, politicile în materie de grupuri de întreprinderi și importanța acestora pentru competitivitate și inovare: Principalele rezultate statistice și învățăminte trase, *document de lucru al serviciilor Comisiei SEC* (2008) 2637.

³⁸ Recomandarea finală a Comitetului pentru politica europeană de grup, recomandarea 5, http://www.proinno-europe.eu/sites/default/files/newsroom/2010/09/ECPG_Final_Report_web-low1.pdf, bazată pe recomandările Alianței europene a clusterelor.

În plus, antreprenorii pot profita de existența pieței comune. Cu toate acestea, în prezent, funcționarea corectă a pieței comune este încă împiedicată de anumite obstacole. La 3 octombrie 2012, Comisia Europeană a prezentat **Actul privind piața unică II**³⁹ în scopul reducerii numărului de obstacole actuale. **Punerea în aplicare eficace** a acestor măsuri poate promova spiritul de întreprindere în Europa, în sectoare precum serviciile transfrontaliere, recunoașterea diplomelor și calificărilor, precum și în cazul dreptului la liberă stabilire.

Mai mult, **schimburile cu antreprenori în cunoștință de cauză din UE** ar trebui încurajate, de exemplu prin intermediul programului Erasmus pentru tinerii antreprenori (EYE) al Comisiei.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Identificarea și promovarea celor mai bune practici ale statelor membre în vederea creării unui mediu fiscal mai propice întreprinzătorilor.*
- *Sprijinirea cooperării între grupuri de întreprinderi și rețele de întreprinderi.*
- *Stimularea creării de rețele și de schimburi ale celor mai bune practici între agențiile care desfășoară programe privind eficiența resurselor pentru IMM-uri;*
- *Consolidarea parteneriatului între Enterprise Europe Network și organizațiile gazdă, punctele unice de contact și toate organizațiile de asistență a IMM-urilor pentru (i) a difuza pe scară largă informațiile privind inițiativele UE, sursele de finanțare și sprijinul pentru inovații, (ii) a încuraja statele membre să consolideze măsurile destinate îmbunătățirii pregătirii pentru investiții a antreprenorilor și IMM-urilor, precum și pentru (iii) a oferi o asistență eficace menită să ajute firmele să beneficieze de piața unică și a le sprijini pentru obținerea accesului pe piețele țărilor terțe.*
- *Revizuirea normelor care interzic anumite practici înșelătoare de marketing⁴⁰ în vederea consolidării acestora și întăririi aplicării legislației împotriva unor astfel de practici în cazuri transfrontaliere.*
- *Deblocarea întregului potențial al pieței unice digitale pentru IMM-uri prin înlăturarea actualelor piedici din calea activităților comerciale online transfrontaliere⁴¹.*
- *Dezvoltarea în continuare a programului Erasmus pentru tinerii antreprenori pentru a răspunde cererii de participare din ce în ce mai mari din partea noilor antreprenori de pe piața unică⁴².*

³⁹ COM(2012) 573 final, „Actul privind piața unică II – Împreună pentru o nouă creștere”.

⁴⁰ Directiva 2006/114/CE privind publicitatea înșelătoare și comparativă.

⁴¹ Inclusiv, de exemplu, prin crearea unui punct unic pentru înregistrarea, declararea și plata TVA-ului, astfel cum este menționat în Comunicarea Comisiei privind viitorul TVA-ului (IP/11/1508).

⁴² În 2013, cererile depuse de noii antreprenori vor depăși bugetul disponibil: la sfârșitul lui decembrie 2012, 950 de noi antreprenori depuseseră cereri eligibile pentru un schimb, în timp ce bugetul disponibil permite efectuarea a circa 930 de schimburi. Având în vedere faptul că numărul de noi antreprenori eligibili crește cu 25 de antreprenori pe săptămână, este clar că cererea va depăși oferta în 2013. Deja în 2012, o serie de organizații intermediare își epuizaseră bugetul alocat și nu mai puteau efectua schimburi.

- *Încurajarea schimburilor de tineri antreprenori între UE și țările terțe.*
- *Sprijinirea elaborării de către statele membre a unor programe de asistență integrată prin intermediul unor seminare de formare a capacității, finanțate de asistența tehnică a FSE, care să coopteze părțile interesate relevante, inclusiv furnizorii din sectoarele învățământului și formării, pentru a dezvolta strategii integrate și a stabili acțiuni specifice, în special pentru tinerii antreprenori.*
- *Dezvoltarea în continuare a secțiunii pentru întreprinderi a portalului „Europa ta” prin adăugarea de informații privind piața unică, atât de către Comisie, cât și de statele membre.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să modifice mediul administrativ fiscal național pentru a favoriza întreprinderile aflate în fazele lor inițiale. Să reducă costurile legate de respectarea normelor fiscale prin simplificarea declarațiilor fiscale și a plății impozitelor, prin extinderea utilizării mijloacelor electronice, inclusiv prin accelerarea implementării pieței unice digitale.*
- *Să promoveze coordonarea fiscală pentru a se asigura că neconcordanțele dintre regimurile fiscale nu duc la o dublă impunere sau la alte practici fiscale cu efecte negative care afectează piața unică prin împiedicarea afacerilor transfrontaliere și a investițiilor de capital de risc transfrontalier.*
- *Să reevalueze regimurile impozitelor pe profit pentru a lua în calcul posibilitatea extinderii statutului de limitare a pierderilor și a deducerilor din impozitul pe profitul societăților.*
- *Să evalueze posibilitatea implementării, începând cu 2013, a opțiunii oferite micilor întreprinderi de a utiliza contabilitatea de casă pentru TVA.*
- *Să adopte măsurile necesare pentru sprijinirea comercializării proiectelor de inovații, de cercetare și de dezvoltare, ținând seama de provocările speciale cu care se confruntă firmele nou-înființate.*
- *Să evalueze posibilitatea de a oferi proprietarilor noilor întreprinderi opțiunea de a solicita ajustarea calendarului de plăți ale contribuțiilor sociale pentru o perioadă limitată și pe baza situației specifice a firmei și a unor justificări solide.*
- *Să beneficieze pe deplin de opțiunile de sprijin introduse recent în cadrul Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) pentru lansarea unei afaceri și dezvoltarea unor programe globale de schimburi profesionale de antreprenori și de vizite de ferme, care sprijină, de asemenea, grupurile de întreprinderi, rețelele de întreprinderi și activitățile de cooperare din agricultură, silvicultură, prelucrarea produselor agroalimentare, precum și anumite firme neagricole din mediul rural.*

3.3. Lansarea unor noi oportunități de afaceri în era digitală

Utilizarea optimizată a tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) poate contribui substanțial la succesul noilor întreprinderi. TIC este sursa strategică a creșterii economiilor

naționale, iar IMM-urile europene cresc de două-trei ori mai rapid dacă adoptă TIC. Astfel cum este precizat în Comunicarea Comisiei privind politica industrială⁴³, „*antreprenorii trebuie să valorifice întregul potențial al pieței unice digitale a UE, care ar trebui să crească cu 10% pe an până în 2016.*”

Prin intermediul **Agendei digitale** și a **Inițiativelor emblematice privind politica industrială**, Comisia va sprijini antreprenorii și IMM-urile pentru a exploata la întreaga capacitate potențialul TIC, atât în materie de **furnizare** a unor noi produse și servicii, cât și în materie de **cerere** și utilizare inteligentă a acestor tehnologii.

În ceea ce privește oferta, **antreprenorii din domeniul internetului** reprezintă o categorie specifică de antreprenori care creează noi servicii și produse digitale având internetul drept componentă esențială. Întreprinderile nou-înființate din sectorul internetului cresc și dau faliment în general mai repede decât alte întreprinderi și își sporesc profitul în mod exponențial în timp ce costurile de funcționare cresc nesemnificativ, ceea ce se traduce prin recompense mai mari, dar și prin riscuri mai mari. Acestea funcționează într-un ecosistem complex și cu o evoluție rapidă, în care crearea rețelelor și experimentarea au o importanță vitală. Lansarea întreprinderilor din sectorul internetului costă mai puțin, iar obstacolele de la intrarea pe piață sunt mai mici, ceea ce le transformă într-un vehicul atractiv pentru debutul carierei de antreprenor. Din acest motiv, antreprenorii din sectorul internetului au nevoie de măsuri de sprijin personalizate pentru a consolida structura ecosistemului întreprinderii nou-înființate.

În ceea ce privește cererea, **investițiile în tehnologiile digitale nu mai sunt o alegere**: în prezent, societățile nu mai pot fi competitive dacă nu adoptă tehnologiile digitale. Această realitate constă în oportunități și provocări, în special pentru IMM-uri, întrucât acestea sunt deseori mai puțin pregătite să abordeze noile modele de afaceri, care sunt din ce în ce mai sofisticate.

Antreprenorii digitali sunt acei antreprenori care profită pe deplin de produsele și serviciile digitale, inclusiv de tehnologia „*cloud computing*”, pentru a reinventa propriile modele de afaceri și a își spori competitivitatea⁴⁴. Inițiativele UE privind „Utilizarea inteligentă a tehnologiilor informației și integrarea IMM-urilor în lanțurile valorice industriale globale”, precum și competențele digitale vor promova integrarea tehnologiilor digitale și vor conecta IMM-urile la lumea digitală.

Potențialul comerțului electronic pentru antreprenori, ca parte a oportunităților de pe piața unică digitală, nu este încă exploatat pe deplin. Încrederea în comerțul electronic va fi consolidată printr-o serie de acțiuni specifice⁴⁵.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- **Consolidarea bazei de cunoștințe privind principalele tendințe ale pieței și modelele de afaceri inovatoare, prin crearea unui mecanism de monitorizare online a pieței și a unui tablou de bord, în cooperare cu principalele părți interesate, pentru a facilita dialogul și a stabili o agendă comună de acțiuni.**

⁴³ O industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei, actualizare a Comunicării privind politica industrială, COM (2012)582 din 10 octombrie 2012.

⁴⁴ COM(2012)529 „Valorificarea cloud computingului în Europa”.

⁴⁵ COM(2011) 942 final, 11 ianuarie 2012. Un cadru coerent pentru creșterea încrederii în piața unică digitală a comerțului electronic și a serviciilor online.

- **Sensibilizarea** printr-o campanie de informare la nivel european, destinată antreprenorilor și IMM-urilor, privind beneficiile ultimelor evoluții din sectorul digital; această campanie va prezenta succesele europene și va asigura promovarea unor concursuri paneuropene și a acordării de premii pentru a sensibiliza antreprenorii în privința evoluției constante a peisajului mediului de afaceri și a noilor oportunități de afaceri.
- **Facilitarea creării de rețele** pentru a stimula și sprijini noi idei de afaceri, precum: crearea unei **rețele europene de mentori** pentru formare, orientare și furnizarea de consiliere practică privind efectuarea activităților comerciale în era digitală, precum și manifestări pentru apropierea întreprinderilor, organizate pentru părțile interesate în scopul de a explora noi posibilități de parteneriat.
- **Lansarea de acțiuni specifice pentru antreprenorii din sectorul internetului**, cum sunt: i) un parteneriat între întreprinderi europene nou-înființate (Start-up Europe) pentru a favoriza difuzarea competențelor, îndrumarea, transmiterea tehnologiilor și serviciilor, ii) un „Leaders club” care să reunească cei mai buni antreprenori din sectorul internetului la nivel mondial și să consolideze spiritul de întreprindere din sectorul internetului în Europa; iii) o rețea europeană de acceleratori de întreprinderi din sectorul internetului; iv) o colaborare cu investitori europeni în vederea amplificării fluxurilor de capital de risc și a finanțărilor colective solidare destinate întreprinderilor nou-înființate din sectorul internetului și v) încurajarea talentelor din sectorul internetului prin stimularea lansării unor formări online gratuite și accesibile tuturor⁴⁶ și prin crearea unor platforme pentru îndrumare și pentru dezvoltarea competențelor.
- **Consolidarea competențelor și aptitudinilor** prin multiplicarea acțiunilor Comisiei legate de competențele digitale în vederea îmbunătățirii competențelor de lider în sectorul digital, a aptitudinilor din domeniile științifice și artistice, precum și a capacităților manageriale și comerciale pentru a face față noilor piețe tehnologice.

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- Să întărească sprijinul național sau regional acordat întreprinderilor nou-înființate din sectorul digital și al internetului și să încurajeze finanțarea alternativă din fazele inițiale ale întreprinderilor tehnologice nou-înființate, de exemplu prin sisteme de „bonuri pentru inovare” în domeniul TIC.
- Să susțină accesul antreprenorilor la datele „Open Data” și „Big Data” (de exemplu, ansamblul de date culturale Europeana), compilate prin programe susținute de sectorul public sau de întreprinderi.⁴⁷
- Să sprijine cei mai talentați antreprenori, de exemplu prin încurajarea celor mai buni absolvenți să își înceapă cariera în întreprinderi nou-înființate.

⁴⁶ A se vedea următoarele exemple online: <http://www.radicalsocientreps.org/>, <http://www.youtube.com/watch?v=iE7YRHxwoDs> și <http://www.academicmatters.ca/2012/05/the-massive-open-online-professor/>

⁴⁷ <http://Europeana.eu> este un portal cultural, creat cu sprijinul Comisiei Europene, care servește drept interfață pentru milioane de cărți, picturi, filme, obiecte de muzeu și înregistrări de arhivă care au fost digitalizate în Europa.

- *Să acorde asistență pentru a facilita adoptarea inițiativelor politice actuale, precum reforma legislației privind protecția datelor personale și propunerea pentru o legislație europeană comună în materie de vânzare, care va minimiza obstacolele actuale pentru a favoriza integrarea tehnologiei cloud computing în UE.*
- *Să garanteze utilizarea optimă a fondurilor europene pentru antreprenoriatul din domeniul internetului și din sectorul digital în conformitate cu normele și prioritățile în vigoare.*

3.4. Facilitarea transferului întreprinderilor

În fiecare an, pe teritoriul Europei **sunt transferate circa 450 000 de întreprinderi în care lucrează 2 milioane de angajați**. Totuși, efectuarea transferurilor este atât de greoaie încât **se estimează că 150 000 de societăți având 600 000 de locuri de muncă riscă să fie pierdute în fiecare an**⁴⁸. Principalele cauze ale acestei stări de fapt sunt constrângerile fiscale și normative, necunoașterea pregătirilor necesare transferului și lipsa de transparență a piețelor pentru acest tip de tranzacții, precum și perioadele lungi necesare pentru îndeplinirea formalităților. De asemenea, forma juridică a societății (întreprinderi individuale), precum și vechimea acesteia (în special pentru societățile care au fost înființate de mai puțin de trei ani) reprezintă elemente suplimentare de vulnerabilitate. Din acest motiv, **cele mai mici întreprinderi sunt cele mai expuse transferurilor eşuate**.

Aceste întreprinderi transferate sunt menite să își continue activitățile bazându-se pe produse, piețe și o clientelă bine definite; șansele lor de a rezista sunt prin urmare mai ridicate decât cele ale noilor întreprinderi. Persoanele care intenționează să devină antreprenori ar trebui să știe că **preluarea unei întreprinderi de acest tip, fără întrerupere de activitate, poate fi o alegere interesantă pentru a se lansa într-o nouă afacere. Transferurile ar trebui facilitate** atât pentru antreprenorul care dorește să cedeze afacerea, cât și pentru cel care o preia.

Transferul de la o generație la alta este o caracteristică de bază a întreprinderilor familiale, dar și cea mai mare provocare pentru acestea. Un transfer al unei întreprinderi familiale trebuie considerat drept un transfer de proprietate în cazul în care această proprietate nu este un activ lichid, ci un ansamblu care este construit și dezvoltat de familie de-a lungul generațiilor și care include, printre altele, valori, tradiții și know how. Modurile diferite de aplicare a impozitelor pe succesiuni și pe bunuri pe teritoriul UE evidențiază faptul că se pot aduce multe îmbunătățiri climatului juridic în care au loc transferurile de întreprinderi familiale.

Sectorul transferurilor de societăți a fost **abordat în mod specific în cadrul Small Business Act (SBA)**⁴⁹ și cu ocazia **reexaminării din 2011 a SBA pentru Europa**⁵⁰, precum și în **Comunicarea din 2006 a Comisiei**, „Implementarea programului comunitar de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă: transferul de întreprinderi – continuitate printr-un nou început”⁵¹.

⁴⁸ „Business Dynamics: Start-ups, Business Transfers and Bankruptcy” (2011) http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/business_dynamics_final_report_en.pdf

⁴⁹ COM(2008) 394 final. - „Gândiți-vă mai întâi la scară mică”. Un „Small Business Act” pentru Europa.

⁵⁰ COM(2011) 78 final, Reexaminare a „Small Business Act” pentru Europa.

⁵¹ COM(2006) 117 final.

Cu toate că unele țări europene au înregistrat progrese și au elaborat un cadru normativ mai propice transferurilor, chiar și în aceste țări, **din câte se pare, comunitatea antreprenorilor și părțile interesate** (asociații profesionale, firme de avocatură și consultanți ai antreprenorilor) **nu cunosc în detaliu** posibilitățile de transfer și pregătirile necesare pentru efectuarea transferului.

Întrucât obstacolele din calea efectuării cu succes a transferurilor de societăți sunt identificate în mare parte la nivel local, regional și național, este clar că o comparare a diferitelor practici din Europa este utilă în vederea **schimbului de bune practici și a luării de măsuri, în special în materie de sensibilizare asupra transferurilor de societăți, înlesnirilor financiare speciale destinate transferurilor financiare, transformărilor juridice** (și anume, legate de posibilitatea creării unor societăți cu răspundere limitată care să faciliteze vânzarea unei firme) **și piețe transparente** pentru transferurile de societăți⁵².

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Elaborarea de orientări privind cele mai eficiente programe și cele mai bune practici pentru facilitarea transferurilor de societăți, inclusiv a unor măsuri pentru consolidarea și extinderea piețelor pentru întreprinderi, pentru cartografierea programelor disponibile în Europa și propunerea unor acțiuni necesare pentru înlăturarea obstacolelor posibile din calea transferurilor transfrontaliere de societăți. În acest scop, Comisia organizează în prezent un grup de lucru de experți împreună cu reprezentanții statelor membre, care în 2013 va urmări să inventarieze și să analizeze motivele persistenței unor obstacole în acest domeniu, precum și să propună recomandări și măsuri de sprijin pentru înlăturarea acestor obstacole.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să îmbunătățească dispozițiile juridice, administrative și fiscale privind transferurile de societăți, ținând seama de Comunicarea din 2006 a Comisiei privind transferul societăților și de Comunicarea din 2011 a Comisiei privind soluționarea obstacolelor legate de impozitarea succesiunilor transfrontaliere în UE⁵³.*
- *Să utilizeze fondurile europene actuale în conformitate cu normele și prioritățile în vigoare pentru a sprijini transferurile societăților mici și mijlocii către antreprenori care doresc să preia activitatea societăților.*
- *Să îmbunătățească serviciile de informare și consiliere pentru transferurile de societăți, precum și să consolideze baza de date privind transferurile de societăți, îmbunătățind totodată monitorizarea acestora.*
- *Să sporească vizibilitatea burselor și piețelor transferului de societăți și să lanseze campanii de sensibilizare a vânzătorilor și cumpărătorilor potențiali ai societăților viabile.*

⁵² De exemplu, conform analizei „Business Dynamics”, doar o treime dintre statele membre care au participat la anchetă ofereau produse financiare speciale în sprijinul transferurilor, iar în 12 state membre nu era disponibilă nicio orientare sau formare pe această temă.

⁵³ COM/2011/864 și recomandarea asociată 2011/856/UE privind evitarea dublei impunerii în cazul succesiunilor.

- *Să ia în calcul posibilitatea revizuirii normelor fiscale, în special în ceea ce privește impactul acestora asupra lichidităților unei societăți familiale mici sau mijlocii, pentru a evita repercusiunile negative asupra veniturilor în cazul unei succesiuni a proprietății.*

3.5. Transformarea eșecului în succes: a doua șansă pentru falimentari onești

Falimentul societăților, la fel ca înființarea societăților, sunt caracteristici ale unei piețe dinamice, sănătoase. **Statisticile indică faptul că majoritatea covârșitoare a falimentelor (96%) sunt cauzate de un lanț de plăți întârziate sau de alte probleme obiective** – acestea fiind, cu alte cuvinte, „falimente oneste”, necauzate de fraude ale antreprenorului⁵⁴. Cu toate acestea, antreprenorilor li se aplică prezumția de fraudă în multe legislații privind falimentul, aceștia trebuind să urmeze proceduri complexe înainte de a fi disculpați. În unele state membre, procedura durează atât de mult încât antreprenorii nu vor mai lua în considerație crearea unei noi societăți⁵⁵. În anumite cazuri, acestora li se poate interzice prin lege, pe viață sau pe o perioadă importantă a restului vieții, să mai înființeze o nouă întreprindere.

Chiar și după disculparea acestora, persoanele ale căror societăți au intrat în faliment sunt stigmatizate și se confruntă cu dificultăți legate de obținerea finanțării pentru o nouă întreprindere. Prin urmare, mulți antreprenori potențiali renunță pur și simplu și nu mai iau în calcul posibilitatea unei noi încercări.

Totuși, studiile indică faptul că, **în comparație cu media întreprinderilor nou-înființate, antreprenorii care pun bazele unei întreprinderi pentru a doua oară au mai mult succes, iar prezența acestora pe piață este mult mai îndelungată; aceste întreprinderi se dezvoltă mai repede și angajează un număr mai mare de lucrători**⁵⁶. Astfel, **un eșec antreprenorial nu ar trebui să ducă la o „condamnare pe viață”** care să îi interzică antreprenorului în cauză orice activitate antreprenorială viitoare, **ci ar trebui să fie privit ca o șansă de a învăța și de a face ca lucrurile să meargă mai bine** – un punct de vedere pe care azi îl acceptăm în întregime ca bază a progreselor înregistrate în domeniul cercetării științifice. În consecință, orice inițiativă de încurajare a unei noi generații de antreprenori trebuie să includă garantarea faptului că, în cazul în care prima lor idee nu este fructuoasă, aceștia nu vor fi împiedicați pentru totdeauna să încerce din nou lansarea unei noi societăți. Prin urmare, legislațiile privind falimentul trebuie să garanteze întreprinderilor creditoare recursuri rapide și eficiente pentru a solicita și obține recuperarea creanțelor; în plus, trebuie prevăzute proceduri de lichidare mai rapide și mai puțin costisitoare, precum și măsuri de reabilitare a falșilor.

Comisia a adoptat în decembrie 2012 o Comunicare privind o nouă abordare europeană în materie de falimente și de insolvență ale întreprinderilor⁵⁷ pentru a crea un mediu de afaceri mai stimulant, de exemplu prin sporirea eficienței legislațiilor naționale privind insolvența, inclusiv în privința duratei și costurilor necesare pentru descărcarea completă de obligații după un faliment. În același timp, ca o primă măsură care trebuie luată, Comisia a adoptat o propunere de modernizare a Regulamentului privind procedurile de insolvență⁵⁸, care va

⁵⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0584:FIN:ro:PDF>.

⁵⁵ În unele state membre, procedura lichidării durează circa 1-2 ani. Între 3 și 9 ani suplimentari sunt necesari pentru relansarea unei noi societăți.

⁵⁶ E. Stam, D. B. Audretsch and J. Meijaard, „*Renascent Entrepreneurship*”, Erasmus Research Institute of Management, 2006.

⁵⁷ COM(2012) 742 „O nouă abordare europeană a falimentului societăților și insolvenței”.

⁵⁸ COM(2012) 744.

garanta recunoașterea transfrontalieră a salvării întreprinderilor și va include, de asemenea, modalități de facilitare a depunerii cererilor de recuperare a creanțelor în alt stat membru.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Lansarea unei consultări publice pentru a obține punctele de vedere ale părților interesate în privința chestiunilor identificate în Comunicarea privind o nouă abordare europeană în materie de falimente și de insolvență ale întreprinderilor, inclusiv în ceea ce privește posibilitatea de a oferi o a doua șansă falșilor onești, precum și privind limitarea și alinierea „perioadei necesare pentru descărcarea de obligații”.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *În limita posibilităților, să reducă, până în 2013, la maximum trei ani perioada necesară pentru descărcarea de obligații și recuperarea datorilor în cazul unui antreprenor onest care a dat faliment⁵⁹.*
- *Să acorde servicii de asistență întreprinderilor pentru restructurare anticipată, consiliere pentru evitarea falimentelor și sprijin pentru restructurarea și relansarea IMM-urilor.*
- *Să ofere servicii de consiliere antreprenorilor care au dat faliment pentru gestionarea datorilor și facilitarea incluziunii economice și sociale și pentru a elabora programe destinate „antreprenorilor care reîncep o afacere” în vederea orientării, formării și creării de rețele de întreprinderi.*

3.6. Sarcina de reglementare: norme mai clare și mai simple

Antreprenorii ar trebui să fie „clientul normal” pentru care administrațiile își adaptează cerințele procedurale, dar, cu toate acestea, aproape trei sferturi dintre europeni cred că este prea complicat să își înceapă propria afacere din cauza complexității sistemului administrativ⁶⁰. Mulți alții s-au plâns de povara normelor impuse întreprinderilor active. Fiind conștientă de această situație, în 2007, Comisia s-a angajat ca până la sfârșitul lui 2012 să pună în aplicare un program de acțiune pentru a reduce cu 25% birocrăția legată de legislația europeană⁶¹. În noiembrie 2011, Comisia a adoptat Raportul privind reducerea la minimum a sarcinii de reglementare pentru IMM-uri – adaptând normele UE la nevoile microîntreprinderilor⁶², ceea ce a extins domeniul de acțiune la nivelul mult mai amplu al

⁵⁹ Astfel cum este precizat în concluziile Consiliului Competitivitate din mai 2011.

⁶⁰ *Flash Eurobarometru nr. 354 al Comisiei UE „Antreprenoriat”.*

⁶¹ Programul de acțiune pentru eliminarea sarcinilor administrative inutile care se aplică întreprinderilor în UE a identificat domeniile prioritare care generează circa 80% din sarcina administrativă legată de legislația UE, inclusiv dispozițiile naționale care pun în aplicare sau transpun legislația. În colaborare cu grupul Stoiber, care a acționat în calitate de consilier independent, au fost propuse sute de adaptări care au permis obținerea unor economii anuale de peste 40 de miliarde EUR pentru întreprinderi. Propunerile au vizat domeniile printre care se numără agricultura, mediul, pescuitul, dreptul societăților comerciale, impozitele, statisticile, siguranța alimentară și produsele farmaceutice. Cele mai mari „contribuții” la economii au fost aduse de legislația fiscală (tranziția de la facturile pe suport de hârtie la facturile electronice) și dreptul societăților comerciale (scutirea microîntreprinderilor de anumite obligații în materie de bilanț și de publicare).

⁶² COM(2011)803 și Comunicarea privind adecvarea reglementărilor UE (REFIT!); a se vedea: http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/index_en.htm

tuturor sarcinilor de reglementare, dincolo de limitarea anterioară la sarcina administrativă a transmiterii de date către autorități, și introducând principiul inversării sarcinii probei pentru orice nouă sarcină de reglementare. De asemenea, Comisia s-a angajat să îmbunătățească modalitățile de consultare cu întreprinderile mai mici și să adopte un tablou de bord anual privind progresele înregistrate în punerea în aplicare în statele membre.

Propunerile prezentate de Comisie depășesc obiectivul reducerii vizate de 25%. Puterea legislativă a UE a adoptat măsuri destinate realizării unor economii anuale de 30,8 miliarde EUR pentru întreprinderi. Această sumă reprezintă 25% din sarcina de reglementare, al cărei total este estimat la 123,8 miliarde EUR. O reducere adițională de 5,5% a sarcinii ar putea fi obținută dacă Parlamentul European și Consiliul ar adopta propunerile suplimentare propuse de Comisie.

S-au realizat economii substanțiale în domeniul **legislației fiscale** (tranziția de la facturile pe suport de hârtie la facturile electronice) și al dreptului societăților comerciale (scutirea microîntreprinderilor de anumite dispoziții privind obligațiile de transmitere a datelor financiare). De exemplu, Directiva privind facturarea⁶³ a permis tratamentul egal între facturile pe suport de hârtie și cele electronice, interzicând în același timp statelor membre impunerea unei tehnologii specifice pentru facturile electronice⁶⁴. S-au înregistrat progrese și în modernizarea **legislației vamale**, prin reducerea obligațiilor de transmitere a unor date statistice de către IMM-uri, precum și într-un mare număr de alte domenii în diferite state membre⁶⁵.

Reducerea sarcinii de reglementare inutile sau excesive este o prioritate pe agenda politică a Comisiei. În acest scop, pe lângă conferințele desfășurate în statele membre, la 1 octombrie 2012 a fost lansată o consultare publică pentru a identifica **topul 10 al actelor legislative cele mai împovărătoare ale UE**⁶⁶. Rezultatele acestei consultări, însoțite de o analiză mai specifică, vor fi luate în calcul la evaluarea necesității revizuirii normelor UE din domeniul specifice.

Obligațiile de reglementare ale întreprinderilor ar trebui să fie clare și simple. Pe lângă protecția sănătății și siguranței publice și la locul de muncă și protecția mediului, cadrele clare de reglementare asigură condiții de concurență echitabile, o concurență liberă și loială, certitudinea juridică pentru întreprinderi și previzibilitatea pieței. De asemenea, reglementarea inteligentă poate stimula inovațiile și plasa societățile europene într-o poziție de lider în tehnologii și servicii strategice. Cu toate acestea, licențele repetitive sau necoordonate ar trebui eliminate. În paralel, formalitățile împovărătoare, precum obligația de a demonstra autenticitatea documentelor publice (de exemplu, arhivele întreprinderii), ar trebui eliminate pentru activitățile comerciale desfășurate în interiorul pieței comune.

⁶³ Directiva Consiliului 2010/45/UE din 13 iulie 2010 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește normele privind facturarea

⁶⁴ Se estimează că dacă toate întreprinderile ar adopta facturarea electronică, economiile realizate pe termen mediu s-ar ridica la 18 miliarde EUR.

⁶⁵ Pentru un compendiu al celor mai bune practici a se vedea anexele la „Uniunea Europeană poate face mai mult”, adoptat de grupul la nivel înalt privind reducerea sarcinilor administrative (noiembrie 2011), la următoarea adresă de internet: http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/docs/bp_report_signatur_e_en.pdf.

⁶⁶ Consultare: „Ce include TOPUL 10 al celor mai împovărătoare acte legislative pentru IMM-uri?” http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/public-consultation-new/index_ro.htm

Birocrația ar trebui eliminată sau redusă, pe cât posibil, **în cazul tuturor întreprinderilor** și în special pentru microîntreprinderi, **inclusiv pentru persoanele independente și profesiile liberale**, care sunt extrem de sensibile la sarcinile birocratice din cauza dimensiunilor reduse și a resurselor umane și financiare limitate ale acestora. În același timp, restul obstacolelor nejustificate întâlnite la inițierea profesiilor liberale ar trebui înlăturate.

În domeniul achizițiilor publice, IMM-urile și ofertanții transfrontalieri sunt obstrucționați de constrângerile administrative (cum este furnizarea de documente justificative), de dificultatea obținerii informațiilor și, uneori, de cerințele excesive ale autorităților contractante. Procentajul IMM-urilor care au câștigat contracte de achiziții publice nu a variat în mod substanțial din 2002. Factorul care influențează cel mai mult participarea unui IMM este mărimea contractului – IMM-urile nu au capacitatea să participe la oferte sau să îndeplinească cerințele aferente unor contracte publice mari; în general, contractele de peste 300 000 EUR par a depăși capacitatea de angajare a IMM-urilor. Utilizarea loturilor pentru contractele cu o valoare totală care depășește anumite praguri va permite creșterea numărului de contracte accesibile IMM-urilor.

În plus, Comisia recomandă statelor membre să continue modernizarea piețelor muncii prin simplificarea legislației muncii și elaborarea unor acorduri de lucru, inclusiv acorduri privind șomajul parțial⁶⁷.

De asemenea, întreprinderile ar trebui să poată beneficia de **consilierea și asistența unor experți** oricând se confruntă cu aplicarea incorectă a legislației pieței interne, un domeniu în care rețeaua Comisiei (SOLVIT) este activă de 10 ani.

Antreprenorii ar trebui de asemenea să poată dispune de un punct unic de acces pentru obținerea de informații complete privind licențele, procedurile administrative, aspectele financiare și ajutoarele publice. „Ghișeele unice” pentru antreprenori, cum este „Barcelonactiva”, laureatul *European Enterprise Promotion Award* (premiul european pentru promovarea spiritului de întreprindere) 2011, ar trebui multiplicat. Mai mult, Comisia a lansat recent un nou portal „Europa ta” care include un **punct unic de acces privind instrumentele financiare ale UE**⁶⁸. Un număr mai mare de proceduri administrative ar trebui să fie disponibile online în viitor pentru întreprinderi, inclusiv pentru operațiunile transfrontaliere. Statele membre sunt încurajate să mărească numărul de puncte unice de acces create în temeiul Directivei privind serviciile, pentru a acoperi mai multe proceduri, precum și să adapteze aceste puncte ciclului de viață întreprinderilor și să le ofere în versiuni multilingve și mai conviviale.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Continuarea în ritm accelerat a acțiunilor destinate reducerii sarcinii de reglementare în propunerile legislative ale UE, în special în domeniile în care astfel de sarcini sunt extrem de mari.*

⁶⁷ „Către o redresare generatoare de locuri de muncă” 18.4.2012, COM(2012) 173 final. A se vedea de asemenea „Obstacole în calea creșterii – Recrutarea primului angajat”, raport al grupului de experți Primul angajat, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/support_measures/first_emp/1st_emp_en.pdf

⁶⁸ Acesta este rezultatul Planului de acțiune al Comisiei pentru îmbunătățirea accesului la finanțare al IMM-urilor, COM(2011) 870 final.

- *Indicarea modalităților de revizuire și revizuirea efectivă a reglementărilor UE în scopul de a reduce sarcina inutilă sau excesivă în domeniile care au fost identificate ca făcând parte din „topul 10 al celor mai împovărătoare acte legislative”. Propunerea, de asemenea, a unor inițiative legislative destinate reducerii sarcinii administrative în alte domenii, cum sunt cele care încurajează utilizarea facturii electronice în domeniul achizițiilor publice și cele care simplifică operațiunile comerciale prin folosirea unei declarații standard pentru TVA⁶⁹.*
- *Avansarea unor propuneri legislative care să elimine cerințele împovărătoare de autentificare pentru documentele publice pe care trebuie să le prezinte IMM-urile pentru a putea efectua operațiuni comerciale transfrontaliere în cadrul pieței comune.*
- *Instituirea unui grup de lucru care să evalueze cerințele specifice ale antreprenorilor din sectorul profesiunilor liberale în legătură cu aspecte privind simplificarea, internaționalizarea sau accesul la finanțare.*
- *Monitorizarea, prin punctele de acces unic, a progreselor înregistrate, în conformitate cu Directiva privind serviciile, și favorizarea unei abordări mai orientate către întreprinderi din partea statelor membre.*
- *Luarea de măsuri pentru ca un număr sporit de întreprinderi să fie sprijinite prin intermediul SOLVIT în situațiile în care drepturile acestora nu sunt respectate de autoritățile publice pe piața unică. Enterprise Europe Network ar trebui să ofere asistență întreprinderilor pentru a se asigura că acestea pot avea efectiv acces la SOLVIT și că pot utiliza acest serviciu. Contabilizarea tuturor resurselor aflate la dispoziția antreprenorilor la nivelul UE, pentru a garanta claritatea și accesibilitatea acestora, precum și pentru a evita suprapunerea activităților și folosirea unor informații neactualizate.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Până la sfârșitul lui 2015, să reducă la o lună termenele de acordare a licențelor și a altor autorizații necesare pentru lansarea unei societăți⁷⁰.*
- *Să pună în aplicare în întregime, până în 2013, „Codul european al bunelor practici de facilitare a accesului IMM-urilor la achizițiile publice”;*
- *Să continue modernizarea piețelor muncii prin simplificarea legislației muncii și elaborarea unor programe de lucru flexibile, inclusiv a unor măsuri referitoare la șomajul parțial⁷¹.*
- *Să creeze puncte de acces unic și pentru alte activități economice și să faciliteze accesul la acestea.*
- *Să creeze „ghișee unice pentru antreprenori” pentru a reuni toate serviciile de asistență pentru întreprinderi, inclusiv a activităților de îndrumare, de facilitare și consiliere privind accesul la finanțarea convențională și neconvențională și accesul*

⁶⁹ Programul de lucru al Comisiei pentru anul 2013, [COM (2012) 629 final].

⁷⁰ În studiul „Business Dynamics” din 2010 este precizat că în 7 din cele 33 de țări europene care au participat la anchetă era posibilă obținerea în 30 de zile a licenței în cazul a cinci modele de societăți.

⁷¹ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_ro.pdf, pagina 10.

la „pepiniere” și la „acceleratori de întreprinderi”, precum și serviciile de asistență pentru internaționalizarea timpurie a noilor întreprinderi. Toate părțile interesate relevante ar trebui să fie implicate pentru a garanta o abordare bazată pe parteneriat, inclusiv furnizorii de educație și formare.

4. DOMENIUL 3 DE ACȚIUNE – MODELE DE URMAT ȘI IMPLICAREA UNOR GRUPURI SPECIFICE

4.1. Noi percepții: antreprenori ca modele

Europa are un număr limitat de povești de succes din sectorul întreprinderilor. Acest fapt se datorează lipsei stimulentei pentru urmarea unei cariere de antreprenor. În Europa, sunt rare situațiile în care ocupația de „antreprenor” se situează în topul profesiilor preferate. În ciuda faptului că antreprenorii creează locuri de muncă și stimulează economia, succesele acestora nu sunt prezentate în mijloacele de informare în masă drept modele de urmat. Pentru tineri, acest fapt duce la plasarea carierei de antreprenor mai curând în partea de jos a listei profesiilor atractive și îi descurajează pe cei care ar putea să intenționeze să devină antreprenori.

Un element care ar contribui substanțial la schimbarea culturii antreprenoriale este prin urmare **schimbarea percepției asupra antreprenorilor prin comunicarea practică și pozitivă** a succeselor antreprenorilor, a importanței acestora pentru societate și a posibilităților de creare sau de achiziționare a unor noi întreprinderi ca perspectivă a unei viitoare cariere. Pentru a atinge aceste obiective, trebuie îmbunătățită vizibilitatea antreprenorilor în calitate de modele de urmat, ținând seama de diversitatea profilelor acestora și a căilor către succes. Informațiile clare și pozitive privind provocările și recompensele unei cariere antreprenoriale pot contrabalansa impresiile negative. Prin urmare, o dezbatere publică mai amplă, în special în mijloacele de informare în masă, este esențială pentru o revoluție antreprenorială. Instituțiile publice și private ar trebui încurajate să sublinieze importanța socială și economică a antreprenorilor, nu doar din perspectiva unei cariere legitime, ci și prin prisma interesului strategic național, european și internațional pe care aceștia îl reprezintă.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Stabilirea, în cadrul „Săptămânii IMM-urilor”, a unei „Zile a antreprenoriatului din UE” pentru elevii din ultimul an al ciclului secundar. Evenimentele ar putea include întâlniri cu antreprenori, studii de caz, cursuri, ateliere și „zile deschise ale societăților”.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să mărească numărul activităților consacrate promovării antreprenoriatului și să numească antreprenori cunoscuți drept ambasadori naționali ai antreprenoriatului, care să devină „expresia antreprenoriatului” în țările lor. Rolul acestora va fi promovarea valorii antreprenoriatului pentru societate, evidențierea importanței dezvoltării unor aptitudini și experiențe antreprenoriale în educație, precum și sublinierea posibilității de a face carieră în domeniul antreprenoriatului.*
- *Să țină mai bine seama de diferitele modele de întreprinderi și statute din cadrul sistemelor naționale sau locale respective de asistență a întreprinderilor, precum și*

să elaboreze programe educaționale și de formare destinate antreprenoriatului social.

4.2. Noi orizonturi: implicarea femeilor, persoanelor în vârstă, migranților, șomerilor, tinerilor

Grupurile demografice subreprezentate în populația antreprenorială, în special în rândul fondatorilor de noi întreprinderi, sunt tinerii, femeile, persoanele cu handicap și/sau migranții. Europa trebuie să le ofere acestora posibilități de lansare în cariera antreprenorială, trebuie să creeze locuri de muncă pentru aceștia, să le consolideze statutul economic și social și să valorifice capacitățile lor creative și de inovare. Aceste posibilități ar trebui să fie modelate în funcție de cerințele diverselor grupuri, de așteptările lor și de normele acestora legate de modul în care sunt transmise și primite consilierea și informațiile. Acțiunile ar trebui să se bazeze pe un program de sprijin integrat care favorizează capitalul uman, precum și furnizarea asistenței financiare. Pe lângă activitățile specifice adaptate cerințelor fiecăruia dintre grupurile susmenționate, toate programele ar trebui incluse în sisteme de formare în domeniul antreprenoriatului, concepute și oferite în parteneriat cu furnizori de educație și formare, cu organizații de tineret, cu consilieri ai mediului de afaceri principal și instituții financiare.

4.2.1. Femei

Femeile reprezintă 52% din totalul populației europene, dar ele reprezintă, pe de altă parte, doar o treime dintre persoanele cu activitate independentă sau dintre persoanele care au lansat o întreprindere în UE⁷². **În consecință, femeile reprezintă o grupare amplă de potențiali antreprenori în Europa.** La înființarea și în timpul gestionării unei întreprinderi, femeile se confruntă cu mai multe dificultăți decât bărbații, în principal în privința accesului la finanțare, a formării, a creării de rețele, precum și a reconcilierii obligațiilor profesionale cu cele de familie⁷³.

Potențialelor femei antreprenori ar trebui să li se aducă la cunoștință programele de asistență pentru întreprinderi și oportunitățile de finanțare.

În 2009, Comisia a inaugurat Rețeaua europeană a ambasadoarelor antreprenoriatului, care va funcționa ca model de inspirație pentru potențialele femei antreprenori. Această inițiativă a fost urmată de crearea, în 2011, a Rețelei europene de mentori pentru femeile antreprenori, cu rol de consiliere pe bază de voluntariat a femeilor care lansează și gestionează noi întreprinderi. În 2012, Comisia a înaintat o propunere vizând îmbunătățirea echilibrului de gen în consiliile de administrație ale societăților cotate la bursă. Chiar dacă calitatea de membru al consiliului de administrație implică competențe și aptitudini diferite față de cele ale antreprenoriatului, un număr sporit de femei în funcții de conducere de înalt nivel ar putea reprezenta un model de urmat pentru alte femei în general. Vizibilitatea unui număr mai mare de femei care reușesc în profesiile lor va demonstra celorlalte femei că au șanse de succes pe piața muncii.

⁷² Eurostat, „*Statistics in focus: the entrepreneurial gap between men and women*” (Statistici pe scurt: decalajul dintre bărbați și femei în domeniul antreprenorial) (30/2007).

⁷³ A se vedea, de exemplu, O. Bekh, *ETF Women's Entrepreneurship Development*, Policy Brief (2012); . Lesina, F. Lotti, „*Do Women Pay More for Credit? Evidence from Italy*”, document de lucru al NBER (2008); „*Women in business and decision-making*”, Eurochambres (2004).

Punerea în aplicare eficace a legislației actuale privind egalitatea de gen, în special a Directivei 2010/41/CE⁷⁴, ar trebui să stimuleze și mai mult spiritul de întreprindere al femeilor.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Crearea la nivel european a unei platforme online de orientare, consiliere, educație și de stimulare a rețelelor de întreprinderi pentru femeile antreprenori care va reuni online actualele rețele de ambadori naționali și mentori, va consolida oferta acestora și va lărgi accesul la informațiile oferite, precum și sprijinirea antreprenoriatului feminin la nivel național și regional prin promovarea schimburilor celor mai bune practici între statele membre.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să elaboreze și să implementeze strategii naționale pentru antreprenoriatul feminin care să vizeze creșterea proporției de întreprinderi conduse de femei.*
- *Să colecteze date defalcate în funcție de gen și să actualizeze anual datele privind antreprenorii femei la nivel național.*
- *Să asigure continuitatea și extinderea actualelor Rețele ale ambasadoarelor antreprenoriatului și de mentori pentru femeile antreprenori.*
- *Să implementeze politici care le permit femeilor să ajungă la un echilibru adecvat între viața profesională și cea de familie, prin crearea unui sistem de îngrijire corespunzător pentru copiii și persoanele în vârstă pe care le au în întreținere, în principal prin utilizarea la maximum a posibilităților de sprijin oferite prin intermediul FEADR, FEDER și FSE.*

4.2.2. Persoane în vârstă

Persoanele în vârstă reprezintă o resursă valoroasă pentru antreprenoriat. Între 1990 și 2010, proporția cetățenilor cu vârstele de peste 50 de ani a crescut în Europa de la 32,1% la 36,5%, iar pe de altă parte se preconizează că în următoarele decenii vârsta medie a populației europene va crește. Un număr din ce în ce mai mare de adulți cu studii avansate, cu o experiență extrem de valoroasă ies la pensie în fiecare an, iar societatea nu a găsit până în prezent soluții pentru a-i păstra în câmpul muncii și a profita de know-how-ul și competențele acestora. Angajarea acestora în activitățile de creare de întreprinderi și de sprijin al noilor antreprenori și ai celor care se află deja pe piață, ar valorifica la maximum experiența bogată pe care o au și care poate fi pierdută odată cu ieșirea la pensie, ar cultiva învățarea între generații și ar asigura transferul de cunoștințe.

Întrucât oamenii trăiesc mai mult și sunt mai sănătoși, modelele tradiționale de pensie și alegerile legate de pensie încep să se schimbe. Persoanele în vârstă care intenționează să înființeze o întreprindere pentru prima dată ar trebui să profite de întreaga gamă actuală de servicii de asistență.

Antreprenorii în vârstă pot fi o resursă valoroasă pentru alți antreprenori. Oamenii de afaceri ieșiți la pensie au un know-how și o experiență prețioase care le pot înlesni

⁷⁴ JO L180/1 din 15.7.2010.

demersurile efectuate la înființarea unei societăți, precum și gestionarea acesteia. Astfel de demersuri ar fi mai dificile în cazul unui fondator de întreprindere neexperimentat. Aceste cunoștințe înseamnă un capital intelectual european de valoare și ar trebui exploatate la maximum. Europa s-ar putea inspira din programe precum „Senior Enterprise” (Irlanda) și „Maillages” (Franța), încurajând persoanele în vârstă motivate să se implice în activități de mentorat pe bază de voluntariat, de cumpărători potențiali ai întreprinderilor sau de investitori ai acestora ori de manageri pe durată determinată pentru a acorda asistență întreprinderilor nou-înființate vulnerabile sau întreprinderilor aflate în procesul de tranziție⁷⁵.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Sprijinirea schimburilor celor mai bune practice, care vor ajuta cadrele superioare și antreprenorii să ofere orientare noilor antreprenori, cât și sprijin reciproc și orientare între generații în rândul antreprenorilor, pentru a schimba aptitudini esențiale, precum competențele din TIC și experiența persoanelor în vârstă.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să încurajeze antreprenorii în vârstă care doresc să transfere know-how-ul lor către noi antreprenori; să pună în contact antreprenori în vârstă cu antreprenori fără experiență pentru a crea echipe cu domenii de competențe largite.*
- *Să garanteze că participarea la proiecte a antreprenorilor în vârstă și a cadrelor pensionate este compatibilă cu perspectivele privind pensiile acestora.*

4.2.3. Antreprenori migranți

Imigranții au înființat 52% din întreprinderile create în Silicon Valley între 1995 și 2005, iar succesul Israelului se datorează în mare parte populației sale imigrante. **Conform OCDE, migranții au un spirit de întreprindere mai dezvoltat decât populația locală, iar o persoană născută în străinătate, cu activitate independentă și care deține o firmă mică sau medie creează între 1,4 și 2,1 locuri de muncă suplimentare**⁷⁶. **Migranții reprezintă un grup important de potențiali antreprenori** în Europa. Cu toate acestea, întreprinderile actuale ale migrantului european sunt în principal microîntreprinderi fără angajați sau cu foarte puțini angajați. De asemenea, în comparație cu întreprinderile create de localnici, aceste întreprinderi sunt mici în materie de cifră de afaceri și de profit. Populațiile migrante calificate se confruntă deseori cu dificultăți juridice, cu piețe ale muncii limitate și cu oportunități de carieră care îi împing către activitățile independente. Trebuie semnalat și faptul că unele țări terțe au o politică foarte atractivă în domeniul migrației pentru a facilita sosirea antreprenorilor. Grupurile mai vulnerabile de migranți mai puțin calificați ar trebui de asemenea abordate. Cu toate că migranții creează mai multe întreprinderi decât restul populației, ei înregistrează mai multe falimente din cauza lipsei de informații, cunoștințe și aptitudini lingvistice⁷⁷.

⁷⁵ Un alt exemplu de rezultate care se pot obține este cel al *Service Corps of Retired Executives* (Grupul de servicii al cadrelor la pensie) (SCORE) din Statele Unite, care a pus la punct o rețea de 13 000 de voluntari a cărei consiliere oferită de experți a ajutat la crearea a 67 000 de locuri de muncă în 2011.

⁷⁶ OCDE(2010), *Open for Business; Migrant Entrepreneurship in OECD Countries*, OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264095830-en>

⁷⁷ Rath, J., Eurofound (2011), *Promoting ethnic entrepreneurship in European cities* (Promovarea antreprenoriatului etnic în orașele europene), Oficiul de Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg. Europa, disponibil la adresa: <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1138.htm>.

UE a recunoscut oficial contribuția cheie pe care o pot aduce antreprenorii migranți la creșterea durabilă și la ocuparea forței de muncă. În Agenda europeană pentru integrarea resortisanților țărilor terțe⁷⁸ se subliniază rolul important al migranților ca antreprenori și se menționează că „creativitatea și capacitatea lor de inovare ar trebuie de asemenea stimulate”. Este esențial ca politicile de încurajare a antreprenoriatului în Europa să țină pe deplin seama de potențialul antreprenorial reprezentat de acest grup. Resortisanții cu înaltă calificare din țările terțe pot fi deja admiși ca lucrători în baza Directivei Cărții albastre⁷⁹. Politicile naționale și europene ar trebui să ia în considerare de asemenea potențialul migranților calificați de a crea întreprinderi și locuri de muncă. În special, măsurile de sprijin și inițiativele politice ar trebui să favorizeze atragerea potențialilor antreprenori talentați care doresc să înființeze întreprinderi globale cu sediul în Europa.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Lansarea unor inițiative politice care să atragă antreprenori migranți și facilitarea antreprenoriatului în rândul migranților deja prezenți în UE sau care sosesc din motive altele decât înființarea unei întreprinderi, pe baza celor mai bune practici acumulate în statele membre, inclusiv de către autoritățile locale.*
- *Studierea oportunității unor propuneri legislative care să elimine obstacolele juridice din calea înființării întreprinderilor și acordarea unui permis stabil antreprenorilor imigranți calificați.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să înlăture obstacolele juridice care împiedică înființarea întreprinderilor de către antreprenori imigranți legali, de exemplu prin intermediul inițiativei de a acorda un permis stabil antreprenorilor imigranți calificați sau imigranților absolvenți ai unei instituții europene de nivel universitar pentru a le permite înființarea unei întreprinderi în Europa; acest permis ar trebui să poată fi prelungit dacă sunt îndeplinite anumite obiective predefinite, precum crearea de locuri de muncă, cifra de afaceri sau obținerea de noi finanțări.*
- *Să faciliteze accesul la informații și rețele al antreprenorilor migranți și al potențialilor antreprenori migranți, de exemplu prin stabilirea unor centre de informare relevante în regiuni în care procentajul populației migrante este ridicat.*

4.2.4. Șomeri, în special tineri

Având în vedere numărul semnificativ de șomeri din Europa, ar trebui stabilite programe de sprijin al antreprenoriatului pentru a încuraja crearea de întreprinderi ca o modalitate de a reduce șomajul⁸⁰. Un număr redus de programe de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor se adresează în mod specific tinerilor șomeri⁸¹.

⁷⁸ COM (2011) 455 final și SEC (2011) 957 final.

⁷⁹ Directiva 2009/50/CE a Consiliului.

⁸⁰ „Către integrarea tinerilor pe piața muncii”, COM (2012) 727.

⁸¹ A se vedea în special Rezumatul politicii Comisiei Europene și a OCDE privind antreprenoriatul în rândul tinerilor din Europa, disponibil la adresa de internet: http://ec.europa.eu/youth/news/20120504-youth-entrepreneurship-employment_en.htm

Toate programele de sprijin pentru crearea de întreprinderi ar trebui să includă semnalizarea informațiilor și furnizarea link-urilor către servicii de sprijin, de consultanță, de consiliere, de îndrumare și de asistență pentru întreprinderi. Această asistență poate include, de asemenea, furnizarea de competențe specifice (de exemplu, în materie de recunoaștere a oportunităților, de planificare a activităților, de gestiune financiară, de vânzări și de marketing), care pot fi dobândite în mod informal (de exemplu, prin intermediul unui program de mentorat) sau într-un mod mai formal, prin participarea la un curs. Măsurile de sprijin ar trebui să vizeze grupurile cu cel mai mare potențial (cum ar fi șomerii cu competențe profesionale, femeile sau tinerii) și să se bazeze pe o strânsă cooperare între serviciile de plasare a forței de muncă, serviciile de sprijinire a întreprinderilor și organismele de finanțare. Obiectivul este de a-i ajuta pe șomeri să efectueze o tranziție eficace către o activitate independentă, de a spori durabilitatea întreprinderilor lor și de a adapta sprijinul la grupurile care pot necesita resurse suplimentare, precum tinerii sau persoanele care nu sunt ușor accesibile prin canalele tradiționale de sprijin pentru întreprinderi.

Ar trebui, de asemenea, să se acorde atenție șomerilor în general, în special celor care posedă deja aptitudini și competențe care ar putea fi transferate, prin intermediul îndrumării și asistenței pentru întreprinderi, către o activitate independentă.

Comisia se va angaja în următoarele activități:

- *Va lansa, în 2014, viitorul instrument de microfinanțare în cadrul Programului Uniunii Europene pentru schimbări sociale și inovare socială (PSCI), care va viza grupurile vulnerabile, inclusiv persoanele care și-au pierdut sau riscă să își piardă locul de muncă ori care întâmpină dificultăți în a intra sau a se reintegra pe piața forței de muncă.*
- *Va furniza, prin intermediul Fondului social european, o asistență tehnică axată, printre altele, pe crearea de sisteme de sprijin pentru tinerii creatori de întreprinderi și pentru antreprenorii sociali.*
- *Va organiza, în iunie 2013, în contextul instrumentului de microfinanțare Progress, un forum al părților interesate din sectorul microfinanțării și al antreprenoriatului social, în scopul de a implica intermediarii financiari locali în promovarea activităților antreprenoriale în economia verde.*
- *Va analiza, în raportul său anual din 2013 privind spiritul antreprenorial, elaborat în comun cu OCDE, situația antreprenoriatului pentru șomeri. Raportul va prezenta o analiză a situației actuale, va oferi exemple de bune practici pentru a aborda problema și va propune recomandări de politică pertinente.*
- *Va analiza rezultatele studiului privind „Activitatea independentă și antreprenoriatul: contribuția serviciilor publice pentru ocuparea forței de muncă la crearea de locuri de muncă” și va organiza un eveniment de diseminare a informațiilor pentru serviciile publice de ocupare a forței de muncă în iunie 2013.*

Statele membre sunt invitate să ia următoarele măsuri:

- *Să conecteze serviciile publice de ocupare a forței de muncă cu serviciile de sprijin pentru întreprinderi și cu furnizorii de (micro)finanțare, pentru a-i ajuta pe șomeri să aibă acces la antreprenoriat.*

- *Să abordeze problema șomajului, prin conceperea de programe de formare antreprenorială destinate tinerilor fără loc de muncă și cuprinzând etape clar definite: definirea profilului, planificarea, crearea, consolidarea și creșterea, fiecare etapă oferind un meniu variabil de servicii (consiliere, formare și calificare, îndrumare și acces la microcredite), în parteneriat cu organizații de tineret și cu alte organizații, cu consilieri ai mediului de afaceri și cu instituții financiare.*
- *Să lanseze programe active pe piața muncii, care să ofere sprijin financiar tuturor șomerilor care doresc să creeze o întreprindere.*
- *În parteneriat cu sistemele de educație și de formare, să pună la punct și să gestioneze programe de educație antreprenorială pentru șomeri, pentru a le permite acestora să se (re)integreze în viața activă în calitate de antreprenori, pe baza unor modele de succes din diferite state membre, ca o cale de acces la învățământul de tip „a doua șansă”.*

5. CONCLUZII

În condițiile crizei economice actuale, **întreprinderile noi și tinere reprezintă un ingredient esențial pentru o redresare generatoare de locuri de muncă în Europa**. Problemele legate de rata scăzută a creării de întreprinderi, de rata ridicată a închiderilor și de creșterea redusă a întreprinderilor din Europa sunt bine cunoscute. Este timpul să acționăm pentru a permite antreprenorilor europeni, precum și Europei în general, să fie mai adaptabili, mai creativi și să aibă un impact mai mare în contextul unei concurențe globale mai exigente și mai rapide decât oricând.

Pentru a le oferi un nou impuls antreprenorilor europeni și activității lor antreprenoriale, Comisia și statele membre trebuie să se străduiască simultan să restabilească încrederea, să creeze cel mai bun mediu posibil pentru antreprenori, prin plasarea lor în centrul politicii și al practicii antreprenoriale, precum și să revoluționeze cultura antreprenoriatului.

Exemplele de succes din întreaga Europă arată că există bune practici care pot contribui la prosperitatea și la dezvoltarea antreprenorilor. Europa trebuie să valorifice și să exploateze pe deplin bogăția acestor experiențe, pentru a depăși obstacolele și a elimina cerințele împovărătoare care împiedică operațiunile comerciale. **Recunoașterea antreprenorilor în calitate de creatori de locuri de muncă și de prosperitate** ar trebui să reprezinte mesajul transmis administrațiilor din toate statele membre. În plus, Europa trebuie să devină un loc primitor pentru antreprenorii cei mai talentați la nivel internațional: cadrele de reglementare și de sprijin ar trebui să îi stimuleze pe creatorii de întreprinderi din alte regiuni ale lumii să se stabilească mai degrabă în Europa decât să aleagă, de exemplu, SUA sau Asia de Est. Numai cu o astfel de atitudine pot fi realizate progrese importante în domeniile esențiale: cerințe de reglementare mai proporționale și mai simple, acces la finanțare, sprijinirea noilor întreprinderi, transferuri de întreprinderi, proceduri eficiente de insolvență și acordarea echitabilă a celei de-a doua șanse antreprenorilor onești care au eșuat.

Totuși, deși aceste elemente sunt necesare, ele nu vor fi suficiente, în sine, pentru a da un nou impuls spiritului antreprenorial european. Principalele motive care îi determină pe europeni să creeze o întreprindere sunt realizarea de sine și flexibilitatea orarelor și a locului de muncă, și

nu bunele condiții-cadru⁸². Prin urmare, este necesară o schimbare radicală a culturii europene către o nouă concepție privind spiritul antreprenorial, care să celebreze public succesul, să aducă în prim-plan contribuția antreprenorilor la prosperitatea europeană și să prezinte avantajele unei cariere de antreprenor.

Din toate aceste motive, este indispensabil să investim în schimbarea percepției publice cu privire la antreprenori, în educația antreprenorială, precum și în sprijinirea grupurilor subreprezentate în rândul antreprenorilor, dacă dorim să realizăm o schimbare durabilă. Activitatea antreprenorială din Europa nu va fi înfloritoare pe termen lung decât dacă numeroși europeni vor recunoaște avantajele și atractivitatea unei cariere de antreprenor.

Revoluționarea sectorului antreprenorial este o sarcină comună a Comisiei și a statelor membre, la care acestea trebuie să se angajeze pe termen lung.

Acest plan de acțiune și punctele sale cheie vor fi puse în aplicare de Comisie prin politica privind competitivitatea și politica industrială, precum și prin mecanismele de guvernanță a *Small Business Act*, inclusiv în dimensiunea externă a acestora în raport cu candidatul, cu candidatul potențial și cu țările vecine. Rețeaua reprezentanților naționali ai IMM-urilor, împreună cu reprezentantul UE pentru IMM-uri, ar trebui să joace un rol extrem de important în punerea în aplicare a măsurilor propuse. Statele membre sunt invitate să prezinte rapoarte privind progresele înregistrate la nivel național în raport cu punctele cheie ale prezentei comunicări, în contextul programelor naționale de reformă ale acestora în cadrul Semestrului european.

ANEXĂ: ACȚIUNILE CHEIE ALE COMISIEI

<u>Anexă: Planul de acțiune Antreprenorial 2020 – relansarea spiritului de întreprindere în Europa</u>		
<i>Domenii strategice</i>	<i>Propuneri ale Comisiei</i>	<i>Data punerii în aplicare</i>
Învățământul și formarea antreprenorială pentru sprijinirea creșterii și creării de întreprinderi		
Educație și formare	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea unei inițiative paneuropene de învățământ în spirit antreprenorial, care va reuni și va pune la dispoziție competențele existente la nivel european în domeniile analizei impactului, cunoștințelor, dezvoltării metodologiilor și al mentoratului reciproc între profesioniștii din statele membre. • Stabilirea, împreună cu OCDE, a unui cadru orientativ pentru încurajarea dezvoltării școlilor și instituțiilor de 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013-15

⁸²

<http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/eurobarometer/>

	<p>formare profesională axate pe spiritul antreprenorial.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Difuzarea cadrului orientativ al universității antreprenoriale; Facilitarea schimburilor între universitățile interesate de aplicarea cadrului; Încurajarea introducerii treptate a acestui cadru în instituțiile de învățământ superior din UE; • Susținerea oficială a mecanismelor fructuoase de creare de întreprinderi concepute de universități [întreprinderi create în urma cercetării universitare (spin-offs) etc.] și a ecosistemelor dintre universități și întreprinderi care sprijină astfel de lansări. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 - 2014 • 2012 - 2013
Crearea unui mediu în care antreprenorii pot prospera și crește		
Accesul la finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Finanțarea programelor destinate dezvoltării unei piețe a microfinanțării în Europa, prin intermediul inițiativelor precum PSCI și Acțiunea comună de sprijinire a instituțiilor de microfinanțare din Europa (JASMINE), și punerea la dispoziția statelor membre și a regiunilor a resurselor de microfinanțare prin intermediul Fondului social european sau a Fondul european de dezvoltare regională. • Dezvoltarea la nivelul UE a unui sistem specializat în comercializarea acțiunilor și obligațiunilor emise de IMM-uri („piețele de creștere ale IMM-urilor”) pentru a facilita accesul direct al IMM-urilor la piața de capital în contextul revizuirii Directivei privind piețele instrumentelor financiare (MiFID). 	<ul style="list-style-type: none"> • În curs; urmează a fi consolidată în noul CFM din 2014. • În curs
Sprijinirea noilor întreprinderi în faze	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și promovarea celor mai bune practici ale statelor membre în 	<ul style="list-style-type: none"> • În curs

<p>esențiale ale ciclului de viață și sprijinirea creșterii acestora</p>	<p>vederea creării unui mediu fiscal mai propice întreprinzătorilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revizuirea normelor care interzic anumite practici înșelătoare de marketing în vederea consolidării acestora și întăririi aplicării legislației împotriva unor astfel de practici în cazuri transfrontaliere. • Sprijinirea elaborării de către statele membre a unor programe de asistență integrată pentru noi antreprenori, în special pentru tinerii antreprenori, prin intermediul unor seminare de formare a capacității, finanțate de asistența tehnică a FSE, care să coopteze, printre alții, furnizorii din sectoarele învățământului și formării, pentru a dezvolta strategii integrate. • 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 • 2013
<p>Lansarea unor noi oportunități de afaceri în era digitală</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea creării unei baze de cunoștințe privind principalele tendințe și modele de afaceri inovatoare: în sectorul digital. • Sensibilizarea, printr-o campanie de informare la nivel european pentru IMM-uri, asupra beneficiilor utilizării TIC, inclusiv crearea unei rețele europene de întreprinderi de pe internet. • Facilitarea creării de rețele prin instituirea unei rețele europene de mentori pentru formare și consiliere, precum și pentru punerea în legătură a întreprinderilor în vederea explorării unor noi parteneriate. • Vor fi lansate inițiative specifice pentru antreprenorii din domeniul internetului, ca de exemplu crearea unui parteneriat între întreprinderi europene nou-înființate (Start-up Europe) pentru a favoriza difuzarea competențelor, 	<ul style="list-style-type: none"> • Începând cu 2013 • Începând cu 2013 • 2014 • 2013

	<p>îndrumarea, transmiterea tehnologiilor și serviciilor, precum și a unui „Leaders club” care să reunească cei mai buni antreprenori din sectorul internetului la nivel mondial și să consolideze spiritul de întreprindere din sectorul internetului în Europa, lansarea unor formări online gratuite și accesibile tuturor pentru încurajarea talentelor din domeniul internetului, cât și crearea unor platforme pentru orientare și dezvoltarea competențelor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea competențelor și aptitudinilor, și anume intensificarea creării și dobândirii de competențe informatice, competențe științifice și artistice, precum și competențe manageriale și antreprenoriale pentru abordarea noilor piețe. 	<ul style="list-style-type: none"> • În curs
Transferul întreprinderilor	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea de orientări privind cele mai eficiente programe și cele mai bune practici pentru facilitarea transferurilor de societăți, inclusiv a unor măsuri pentru consolidarea și extinderea piețelor pentru întreprinderi, pentru cartografierea programelor disponibile în Europa și propunerea unor acțiuni necesare pentru înlăturarea obstacolelor posibile din calea transferurilor transfrontaliere de societăți, pe baza rezultatelor activității unui grup de lucru de experți și a unui studiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013-14
A doua șansă pentru falimentari onești	<ul style="list-style-type: none"> • Lansarea unei consultări publice pentru a obține punctele de vedere ale părților interesate în privința chestiunilor identificate în Comunicarea privind o nouă abordare europeană în materie de falimente și de insolvență ale întreprinderilor, inclusiv în ceea ce privește posibilitatea de a oferi o a doua șansă faliților onești, precum și privind limitarea și alinierea „perioadei necesare pentru descărcarea de obligații”. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013

<p>Sarcina de reglementare: norme mai clare și mai simple</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avansarea unor propuneri legislative care să elimine cerințele împovărătoare de autentificare pentru documentele publice pe care trebuie să le prezinte IMM-urile pentru a putea efectua operațiuni comerciale transfrontaliere în cadrul pieței interne. • Instituirea unui grup de lucru care să evalueze cerințele specifice ale antreprenorilor din sectorul profesiunilor liberale în legătură cu aspecte privind simplificarea, internaționalizarea sau accesul la finanțare. • Luarea de măsuri pentru ca un număr sporit de întreprinderi să fie sprijinite prin intermediul SOLVIT în situațiile în care drepturile acestora nu sunt respectate de autoritățile publice pe piața unică. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 • 2013 • 2013
<p>Modele de urmat și implicarea unor grupuri specifice</p>		
<p>Noi percepții: antreprenori ca modele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilirea, în cadrul „Săptămânii IMM-urilor”, a unei „Zile a antreprenoriatului din UE” pentru elevii din ultimul an al ciclului secundar. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013
<p>Femei</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea la nivel european a unei platforme online de orientare, consiliere, educație și de stimulare a rețelelor de întreprinderi pentru femeile antreprenori care va reuni online actualele rețele de ambasadori naționali și mentori, va consolida oferta acestora și va lărgi accesul la informațiile oferite, la nivel național și regional. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013-15
<p>Persoane în vârstă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sprijinirea cadrelor și antreprenorilor în vârstă pentru ca aceștia să poată oferi orientare noilor antreprenori, precum și încurajarea mentoratului reciproc și dintre generații între antreprenori, pentru a face schimb de competențe esențiale. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013-15

Migranți	<ul style="list-style-type: none"> • Lansarea unor inițiative politice care să atragă antreprenori migranți și facilitarea antreprenoriatului în rândul migranților deja prezenți în UE sau care sosesc din motive altele decât înființarea unei întreprinderi, pe baza bunelor practici din statele membre. • Studierea oportunității unor propuneri legislative care să elimine obstacolele juridice din calea înființării întreprinderilor și acordarea unui permis stabil antreprenorilor imigranți calificați. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2014-2017 • 2014-2017
Șomeri	<ul style="list-style-type: none"> • Lansarea viitorului instrument de microfinanțare în cadrul PSCI, care se va adresa grupurilor vulnerabile, inclusiv persoanelor care și-au pierdut sau riscă să își piardă locul de muncă sau care întâmpină dificultăți la intrarea sau reintegrarea pe piața muncii. • Furnizarea de asistență tehnică, prin Fondul Social European, pentru a lansa programe de sprijin destinate tinerilor care înființează o întreprindere și antreprenorilor sociali. • Organizarea, în contextul instrumentului de finanțare Progress, a unui forum destinat părților interesate din domeniul microfinanțării și antreprenoriatului social pentru a implica intermediarii financiari locali în promovarea antreprenoriatului în economia verde. • Analiza informațiilor din studiul privind „Activitățile independente și antreprenoriatul: contribuția serviciilor publice de ocupare a forței de muncă la crearea de locuri de muncă” și organizarea unui eveniment de difuzare a informațiilor pentru a împărtăși învățămintele trase privind serviciile publice de ocupare a forței de muncă. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 • Martie 2013 • 2013 • 2013